

Sid 2 **LEDAREN:** Prästen är både medmänniska och symbol i samma förpackning. Och dessutom i riskzonen att bli en bristvara i Borgå stift.

TORSDAG 6 OKTOBER. NR 40/2016

Herdetvist
i Petrus
löstes i godo
Sidan 5

Attack mot
universitet
i Tanzania
Sidan 7

Omskriven
lag kan hota
kapellråd
Sidan 6

Titta en präst!
Sidan 9

Biskopen gav inget utrymme för tolkning

Det må finnas kryphål i lagen, men Björn Vikströms hälsning till prästerna är entydig: Ni kan inte viga homosexuella.

Frustrerande men förståeligt menar en del präster. **SIDAN 4**

**Alla som
lever har
ångest**
Sidan 10

**Kardiologen ber först,
sedan arbetar han**
Sidan 2

**Obekväma sanningar
om religion och våld**
Sidan 12

**Åländsk psalmskiva
ut till hela Svenskfinland**
Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

En liten vit bit som gör skillnad

KP DET HÄR numret är mer än lovligt prästtätt. Vi vet. Det hjälps inte. Å andra sidan, det råkar nu vara den gång vart sjätte år när det är befogat att lyfta fram just den här gruppen i kyrkan lite extra. Prästerna har varit på språng över hela landet förra veckan, så kyrkans presstjänst passade på att rubricera notisen "Bonga en präst".

Prästen är onekligen kyrkans synligaste medarbetare, märkt med den krage som ger upphov till många reaktioner i vardagen – som de intervjuade i KP:s enkät på sidan 9 vittnar om. De flesta av samtalen är goda sådana. Det har betydelse att någons ämbetsdräkt så tydligt signalerar att det här är en person vars uppgift är att möta andra, och att han eller hon är beredd på att stå pall för alla slags reaktioner.

SYNODALMÖTE KALLAS alltså det stormöte som samlade Borgå stifts präster i Åbo häromveckan. Under två intensiva dagar satt så gott som alla präster i det svenska stiftet på seminarier som behandlade allt från att hålla sin kondition i skick till naturligtvis – hur man ska agera när den nya äktenskapslagen träder i kraft.

Den positiva observationen för utomstående ögon var den sakliga öppenhet och respekt som rådde mellan de olika lägren. I själva verket var "lägren" rent av obefintliga. På plats fanns bara en skara individer, som gemensamt försökte komma tillrätta med sitt uppdrag i vardagen, samtidigt som de närmade sig frågeställningarna från divergerande och personliga övertygelser. Schismerna och polariseringen syntes inte när bröder och systrar glatt hälsade på varandra i matsalen.

Det finns en verklighet bakom de offentligt regisserade grälen. Det finns ett djupare och större uppdrag, där det tydligen går att förenas bortom orden ändå.

MEN ETT litet orosmoln finns det trots allt. Skaran i Åbo var definitivt medelålders, och analysen av läget och tendenserna i stiftet visar att Borgå stift står inför prästbrist om man inte lyckas få mellan 40 och 50 nya präster under de närmsta fem åren. Det glesnar snabbt i leden när de stora årskullarna går i pension. På finskt håll är läget tvärtom. Där står teologerna på kö för prästvigning. "Den bästa reklampelaren är präster som berättar om både det fina och jobbiga med prästjobbet", sa bisopen till skaran.

BONGA en präst. Din egen, grannförsamlingens, den som råkar sitta intill dig på tåget. De är högst vanliga människor med den alltmer sällsynta uppgiften att ta lyra när någon öppnar sitt innersta, var det än må vara. De rent av uppfattar uppdraget som något Gud har anförtrott dem. Och de tar inte betalt. Bonga en präst, för att du är bekymrad, grundligt förbannad eller har obesvarade frågor.

Eller – om du råkar vara i den situationen att du väljer livsuppgift och yrkesbana – varför inte bli en?

Prästen behövs.

"De är högst vanliga människor med den alltmer sällsynta uppgiften att ta lyra när någon öppnar sitt innersta."

PROFILEN: JOHAN LASSUS

"Jag är helt usel på det här. Jag brukar säga att jag tillämpar tystnadsplikten också under middagar."

Tro utan dramatik

Det finns mycket spännande att ta fasta på i Johan Lassus liv, missionärs- och prästbarnet som blev hjärtläkare. Men det mesta har pågått utan dramatik. Också när han bestämde sig för att leva ut sin tro gjorde han det inte när kallelsen var som starkast utan dagen efter ... och fick en folder i sin hand.

TEXT OCH FOTO: ULRIKA HANSSON

– Jag tycker att jag är bekväm med att vara kristen. Men jag minns inte heller när jag skulle ha konfronterats eller blivit ifrågasatt på grund av min tro.

Man kan kanske tycka att det lätt kunde uppstå perioder av tvivel eller protest när man växer upp som missionärs- och prästbarn och kanske förväntas bete sig och tro på ett visst sätt. Men för **Johan Lassus** har tron alltid känts som en naturlig del av tillvaron. – Jag har ibland undrat att är det här, min tro, på riktigt, när jag aldrig behövt brottas med den. Men det får väl vara den gåva jag har. Jag har så ofta upplevt att anden verkar. Många säger "Vilken tur att det blev så här!" men min tro säger mig att det är annat som pågår.

Svala perioder har han, som många andra, också upplevt, inte minst som heltidsarbetande småbarnsförälder.

– Det är fullt mänskligt och handlar om hur jag håller min tro levande. Det betyder inte att min tro försvunnit. Men man måste ideligen återkomma till att en levande tro kräver att aktivt arbeta med relationen till Gud.

Nu mera har han mycket i vardagen som hjälper honom att behålla en levande tro. Hans hustru är troende, de är båda med i en bönegrupp som samlas "oregelbundet regelbundet", som han uttrycker det. De är också aktiva i arbetet med en lovsångsmässa i Esbo svenska församling.

– Och så lyssnar jag ofta på lovsångsmusik när jag joggar, lägger han till.

Det är först i vuxen ålder som han

insett att han som tonåring faktiskt tog ett medvetet beslut att vara kristen. Det var ett stort två dagars massmöte i Helsingfors med en amerikansk predikant. Den första dagen kände Lassus starkt att han ville gå ner från läktarplatsen och bekänna sin kristna tro, men hans kompis var tveksam så det blev inte av.

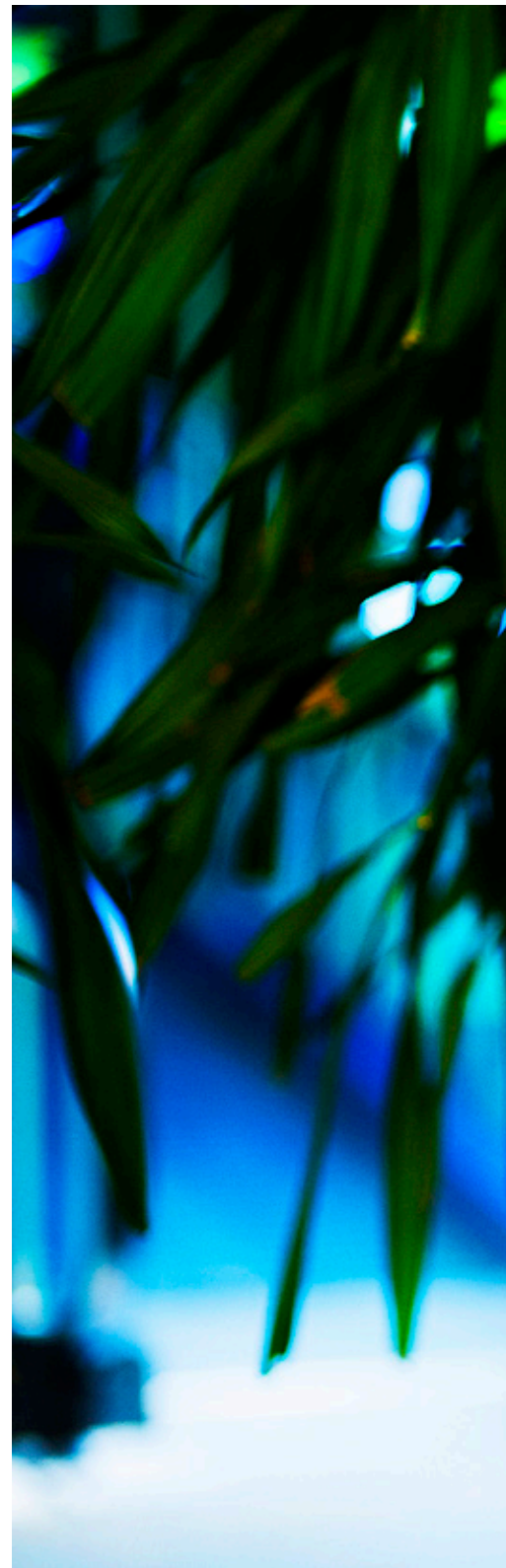
– Jag tog ett aktivt beslut just där och just då. Men jag gjorde det inte när kallelsen var som starkast, utan först följande dag. Jag gick fram till scenen för att bekänna min tro. Det var bara en massa vuxna där som säkert tyckte att jag var lite udda. Jag fick en folder i min hand och det kändes bara "blä", minns han lite roat.

Trots att han alltid varit en troende människa säger Lassus att han inte är någon förkunnare.

– Om det kommer på tal så är jag ärlig om min tro. Men jag tänker ofta att jag borde ta mod till mig och våga vara mer öppen i sociala sammanhang. Jag är helt usel på det här. Jag brukar säga att jag tillämpar tystnadsplikten också under middagar. Men ibland räcker det att lyssna och finnas till för en annan människa.

Känner sig hemma i Senegal

Termen kappsäcksbarn känner Johan Lassus inte igen sig i. Från treåring till trettonåring bodde han i Senegal där hans föräldrar var missionärer. Tiden har präglat honom men inte orsakat någon rotlöshet eller andra svårigheter.

– Jag gick i en närskola där jag var den enda vita bland 59 barn. Det kändes helt naturligt även om jag ju var medveten om att jag var lite annorlunda.

Han har inte en konkret längtan tillbaka även om det alltid känts hemvant att senare i livet besöka Senegal. Men det har varit svårt att se den fattigdom och de samhällsliga problem som finns där.

– Jag känner starkt för alla, för världen. Och jag har sett vad fattigdom är, att lycka inte handlar om hur mycket pengar man har eller hur man bor, något jag försöker förmedla till mina barn.

Bön och desinfektion

Johan Lassus säger att hans kristna värderingar egentligen kommer fram

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Carolina Husu

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

i allt han gör och är.

– Det går inte att dela på sig och vara icke-kristen på jobbet till exempel. Men som på många andra arbetsplatser är religion, politik och löner inget som diskuteras i kafferummet på sjukhuset.

Ber man i jobbet om man är en troende hjärtläkare?

– Jag har inte aktivt frågat om jag får be för en patient. Men visst händer det att jag ber när jag desinficerar händerna före ett kritiskt ingrepp. Det hjälper mig att med förtröstan kunna gå in i ett svårt moment. Jag upplever att tron är något jag får falla tillbaka på och att det finns ett stöd att få därifrån.

Samtidigt känner han sig lite klu-

JOHAN LASSUS hade sitt sämsta vitsord i hälsokunskap, men blev hjärtläkare. – Jag upplever att jag är på rätt plats.

ven när han ber för någon i jobbet.

– Jag tror på helande, men jag kan inte gå omkring och vänta på helande utan jag måste använda de verktyg jag har fått.

Han har funderat mycket på sjukdomens grundvalar och hur dagens människor hanterar sjukdom. Han tycker att den centrala frågan som patienter ofta ställer är "Varför?" och det som är typiskt för yngre generationer i dag är behovet av att kunna kontrollera sin tillvaro. Därför frågar de ofta "Vad hade jag kunnat göra annorlunda?", när de insjuknar.

– Min uppgift som kristen läkare är helt enkelt att försöka hjälpa medmänniskor genom sjukdomen, hjälpa dem att lära sig leva med det som har hänt.

Hälsopolitiskt dryftas alltid frågor om hur mycket insatser som ska läggas på en människa i slutskedet av livet. Lassus känner inte själv en stor ångest inför det faktum att livet en gång ska ta slut.

– Vår tid är utmätt och ibland måste man låta döden få inträffa, och då handlar det inte om att låta bli att vårda utan om att inte återuppliva en människa som inte har några möjligheter till liv. Men det kan förstås vara väldigt svårt för anhöriga att acceptera.

Finns det något som kunde skilja dig från tron?

– Det är en provocerande fråga. Sontan är svaret nej. Men jag vill inte vara kaxig och sätta ut näsan. Mänskligt sett har jag haft det ganska bra.

JOHAN LASSUS

KARDIOLOG VID JORVS SJUKHUS.

FAMILJ: FRU OCH TVÅ BARN.

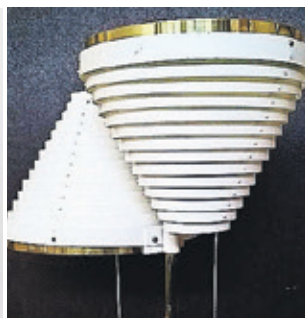
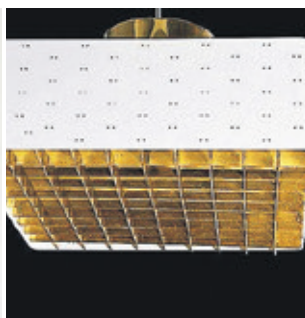
BODDE I SENEGAL FRÅN ATT HAN VAR TRE TILL TRETTON ÅR.

UTBILDADE SIG TILL LÄKARE I UPPSALA OCH TILL SPECIALIST I KARDIOLOGI VID HUCS.

GILLAR: SITT JOBB, LÖPTRÄNING OCH FOTBOLL.

Vi söker för våra kunders räkning designlampor från tiden 1940-1970.

Hembesök utföres i hela svenskfinland. Ring eller skicka foto och erbjud. Kontantbetalning!

”Vi måste alla följa kyrkans ordning”

ÄKTENSKAP. Biskopen var överraskande tydlig när han talade till stiftets alla präster på synodalmötet förra veckan: Följ kyrkans ordning, vig inte samkönade par.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON FOTO: JOHAN SANDBERG

Efter den första mars 2017 träder den nya äktenskapslagen i kraft, den lag som tillåter par av samma kön att ingå äktenskap. När biskop **Björn Vikström** talade till alla präster i Borgå stift förra veckan lämnade han inget utrymme för tolkning.

– Jag vill understryka: enligt min och de andra biskoparnas mening är inte kyrklig vigsel möjlig. Vi måste följa kyrkans ordning. Om präster redan nu börjar viga samkönade par så finns det en risk för att djungelns lag börjar gälla – att präster tycker att de kan göra vad de vill oberoende av vilken fråga det gäller.

Kyrkans ordning är däremot inte oföränderlig, fortsatte biskopen.

– Om man vill ändra på den kan man jobba för det.

Måste reagera på vigsel

Biskopen sticker inte under stolen med att han själv anser att kyrkan kunde välsigna alla par, trots att kyrkans officiella linje är att det är

förbön som gäller för samkönade par.

– Men det vi kan göra nu är att tillämpa det direktiv som biskopsmötet lyfte fram: att be tillsammans med dem som registrerat sitt parförhållande, eller efter mars be för samkönade par som gift sig.

Det finns enligt biskopen större möjligheter att utforma denna ceremoni så att den påminner om en kyrklig välsignelse av äktenskap.

– Jag förstår att det här känns frustrerande för många. Men det är det här vi kan göra med vårt nuvarande beslut.

Ur biskopens tal till prästerna framgick också att domkapitlet kommer att reagera om präster i Borgå stift viger par av samma kön till äktenskap när den nya äktenskapslagen trätt i kraft.

– Jag vet ännu inte hur, men jag måste reagera. Det är så mycket jag kan säga i dagens läge.

BISKOP BJÖRN lämnade inget utrymme för tolkning då han uppmanade prästerna att inte frånga kyrkans ordning.

Svår situation för må

ÄKTENSKAP. Den som blivit präst har lovat följa kyrkans ordning. – Det är orimligt att vi ska bryta det löfte vi gett, säger två kyrkoherdar som Kyrkpressen talat med.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON FOTO: JOHAN SANDBERG

– Som förman i församlingen får jag lov att säga precis som biskopen: Vi har inte någon möjlighet att viga samkönade i det här skedet.

Det säger **Jan-Erik Karlström**, kyrkoherde i Mariehamns församling.

– Den som är präst har lovat att följa kyrkans lag, det finns inget att tumma på där. Vi lovar mycket som vi misslyckas med att hålla, men grundinställningen ska ändå vara att vi inte ska tumma på lagen.

På Kyrkpressens fråga om

det finns präster i hans församling som kan tänka sig att frånga biskopens rekommendation svarar Jan-Erik Karlströms lite kryptiskt:

– Det verkar som att det kan finnas det, ja.

Överlag anser Jan-Erik Karlström att kyrkan i Finland vaknat för sent.

– Det här är en svår situation. Kyrkorna i Sverige, Norge och Danmark har gått före och viger redan samkönade par. Jag tänker som biskopen och anser att vi borde fränsäga oss vig-

selrätten, även om det inte är säkert att det gör saken lättare. Den juridiska delen med frågor och stadfästelse kunde viskippa, och behålla välsignelsen. Det är kyrkans uppgift att välsigna, inte att ta ställning till vilka människor som får leva tillsammans. När prästen välsignar, är det inte hen som gör det, utan Herren.

Känner stor sorg

Också kyrkoherden i Sibbo svenska församling, **Helene Liljeström**, är glad att biskopen var tydlig.

– Det är tillräckligt rörigt ändå. Det blir problematiskt om vi får dubbla budskap.

Det säger hon trots att hon själv gärna skulle viga homosexuella.

– Jag känner en stor sorg över att de samkönade äktenskapen inte blir behand-

lade likvärdigt, att kyrkan ännu en gång sårar och skadar dem för vilka det här är viktigt. Men jag tycker ändå att det är orimligt att begära att vi präster ska bryta det löfte vi gett, löftet att följa kyrkans ordning.

Hon säger att hon respekterar dem som tänker annorlunda.

– På sätt och vis kan jag känna att de är modiga. Men för mig handlar det inte i första hand om mod, utan om en solidaritet jag förbundit mig till.

Hon drar en parallell till hur det varit då en del präster vägrat samarbeta med henne på grund av hennes kön.

– Det här var jobbigt för oss kvinnliga präster i långa tider. Jag förväntade mig att mina manliga kolleger skulle respektera den ordning kyrkan gått in för och hade ve-

HÄLSNING MYNDIGHETER

Präster oroliga för asylsökande

Prästerna i Borgå stift är oroliga över det bemötandet asylsökande och papperslösa får av myndigheterna i Finland. I samband med synodalmötet i Åbo förra veckan skickade prästerna en gemensam hälsning där de poängterar att oavsett ursprung och bakgrund ska alla bemötas respektfullt och människovärdigt.

”Staten bör komma ihåg sin grundlagsstadgade uppgift att ge också de som saknar uppehållstillstånd en rimlig möjlighet till ett människovärdigt liv.”

POPUP KYRKPRESSEN

Redaktionen jobbade i Åbo

Kyrkpressens redaktion flyttade till Åbo för två dagar och var med om synodalmötet tillsammans med över 200 präster från Borgå stift.

Vi fick många tips, idéer och ny inspiration – en

del av arbetet resulterade i artiklar som ni kan läsa här ovan och på sidan 9 i denna tidning.

Men om vi inte sågs i Åbo och om du har tips som vi borde ta tag i: sänd oss e-post på adressen redaktionen@kyrkpressen.fi eller ring 09-61261549.

FOTO: CAROLINA HUSU

DEN NYA äktenskapslagen och hur prästerna ska hantera den diskuterades i Åbo förra veckan.

Hoppas kunna viga snart Helene Liljeströms förhoppning är ändå att kyrkan så snabbt som möjligt kan börja viga homosexuella.

– Men som vanligt tar det tid. Det som däremot är mera öppet är välsignelsen. Där har ju Björn Vikström egentligen gått ett steg vidare från biskoparnas tidigare rekommendation. Han säger att kyrkan kan fira tillsammans med de samkönade par som gift sig, att de kan komma till kyrkan och att vi kan utforma ett friare festligt tillfälle med bön, upprepande av löften och så vidare.

Det gör henne ändå ledsen att det hos dem som det berör kan upplevas att de inte duger som de är.

– Det gör mig bedrövad. Men som präst kan jag inte gå emot min egen kyrka. Det är i den spänningen vi finns just nu och jag kommer också att uppmana prästerna i min församling att respektera den ordning som gäller.

Hon satt själv i kyrkomötet då beslutet att kyrkans officiella linje är förbön för homosexuella par, inte välsignelse.

– Det kändes då som fruktansvärt hårdklyveri, att kyrkomötet bestämde för vem, för vad och hur man får be. Men vi är fortfarande där, eftersom vi inte har rätt att ordna regelrätt välsignelse av homosexuella parförhållanden.

Helene Liljeström tror inte att frågan löses även om kyrkan avsäger sig vigselrätten.

– Då kvarstår problemet att det fortfarande finns sådana som välsignar alla äktenskap och de som inte vill göra det.

MONICA HEIKEL-NYBERG trivs i Johannes församling, och där kommer hon att stanna.
FOTO: ARKIVBILD/EMELIE MELIN

Heikel-Nyberg stannar i Johannes

HERDEVAL. Monica Heikel-Nyberg, kaplan i Johannes församling, har återtagit sin ansökan till kyrkoherdetjänsten i Petrus församling.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Domkapitlet i Borgå stift har fått ett skriftligt meddelande om att **Monica Heikel-Nyberg** återtagit sin ansökan till kyrkoherdetjänsten i Petrus församling i Helsingfors. Frågan kommer upp på domkapitlets följande möte, i slutet av oktober.

– Då kommer domkapitlet antagligen att konstatera att tjänsten har en behörig sökande, den nuvarande tjänsteförrättande kyrkoherden **Daniel Björk**, och sedan kommer vi att begära ett utlåtande från församlingens rådet i Petrus församling. Antingen kan de meddela att de är nöjda med den sökande de har, eller också kan tjänsten ledigförklaras på nytt, säger **Clas Abrahamsson**, som är notarie vid domkapitlet.

Om församlingens rådet är nöjt med Daniel Björk som herde är det han som för-

ordnas till tjänsten. I så fall blir Björk ordinarie herde i Petrus församling senast i januari.

Löstes med dialog

– Inga kommentarer, säger Monica Heikel-Nyberg om beslutet att återta sin ansökan till kyrkoherdetjänsten.

– Jag kommenterar inte frågan alls i det här skedet, säger också **Caroline Sandström**, som är viceordförande för församlingens rådet i Petrus församling.

Det var i juli som Helsingfors förvaltningsdomstol upphävde Petrus församlingens val av kyrkoherde. Domstolen motiverade sitt

beslut med att församlingens rådet berett och behandlat frågan bristfälligt och att kandidaterna behandlades ojämnt i det psykologiska lämplighetstestet. Domstolen ansåg att församlingen inte kunde motbevisa att Monica Heikel-Nyberg diskriminerats utifrån kön och ålder då församlingen i stället valde församlingens pastor Daniel Björk från den egna församlingen till ny kyrkoherde.

Senare meddelade Petrus församling att de inte går vidare med rättsprocessen utan i stället vill föra dialog med Monica Heikel-Nyberg och göra upp i godo.

DETTA HAR HÄNT

- **1 augusti** 2014 sökte Monica Heikel-Nyberg och Daniel Björk kyrkoherdetjänsten i Petrus församling.
- **1 oktober** 2014 valde församlingens rådet Björk med rösterna 8–3. Heikel-Nyberg lämnade in en rättelseyrkan, som församlingens rådet förkastade.
- **1 december** 2014 lämnade Heikel-Nyberg in besvär över valet till Helsingfors förvaltningsdomstol. Björk utsågs till t.f. kyrkoherde.
- **1 juli** 2016 upphävde förvaltningsdomstolen församlingens beslut som lagstridigt. Petrus församlingens rådet valde att inte överklaga beslutet utan i stället föra dialog med Heikel-Nyberg för att hitta en lösning.

nga präster

JAN-ERIK KARLSTRÖM och Helene Liljeström är båda kyrkoherdar och som förmän kommer de att uppmana prästerna i sina församlingar att inte viga homosexuella par. – Men jag känner en stor sorg över att de samkönade äktenskapen inte blir behandlade likvärdigt, säger Helene Liljeström.

lat att det inte tagits hänsyn till deras samvete.

– Nu förväntar jag mig det samma av mig själv och av sådana som tänker som jag

om äktenskapet. Nu är det min tur att konstatera att kyrkan inte fattat det beslut jag önskat. Jag måste respektera det så länge det är så här.

KÖRSTÄMMA ÖSTERBOTTEN

Barnkörträff i Vasa 2018

MUSIK. Församlingens rådet i Vasa svenska församling har tackat ja till att ta emot alla stiftets barnkörsångare i Vasa på Barnkörsstämma våren 2018.

Huvudarrangör är

domkapitlet i Borgå stift och värdförsamling är Vasa svenska församling.

Barnkörsstämman ordnas vart tredje eller vart fjärde år. Senast ordnades stämman i maj 2014 med Kimitoöns församling som värdar.

FOTO: ARKIVBILD/KRISTINA KIVINIEMI

REGNBÅGSMÄSSAN BESÖK

Biskop träffar regnbågsfolk

Biskop **Guy Erwin** från den amerikanska lutherska kyrkan ELCA:s Los Angeles-stift kommer att besöka Helsingfors i oktober.

Erwin är den första medlemmen av den amerikanska ursprungsbefolk-

ningen som blivit vigd till luthersk biskop. Han är också den första öppet homosexuella biskopen. Erwin besöker Finland tillsammans med sin man **Rob Flynn**.

Under sitt Helsingforsbesök kommer Erwin att predika vid den svensk-språkiga regnbågsmässan

i Johanneskyrkan fredagen den 14 oktober klockan 19. Guy Erwin deltar också i ett seminarium vid Helsingfors universitets teologiska fakultet.

Erwin har meddelat att han är särskilt intresserad av att träffa personer som är aktiva i den finländska regnbågströrelsen.

FÖRSAMLINGARNA OROAR sig över vad kodifieringen av kyrkolagen för med sig.

Vad händer kapellråden?

KYRKOLAGEN. Begreppet kapellråd och distriktsråd kan försvinna från lagtexten när kyrkolagen skrivs om. Det väcker oro i svenska församlingar som gett utlåtande om lagen.

TEXT: JOHAN SANDBERG
FOTO: CAROLINA HUSU

Som bäst arbetar Kyrkostyrelsen på att kodifiera kyrkolagen. Det betyder att man skriver om lagen utan att ändra dess innehåll. Genom kodifieringen vill man skriva om lagen så att

den blir en logisk helhet. Det är ett omfattande arbete som ändå inte borde leda till några större förändringar.

Esse församling är en av de utvalda församlingarna som fått ge ett utlåtande gällande förslaget på den omskrivna kyrkolagen.

– Vi oroar oss för att begreppen kapellråd och distriktsråd försvinner ur lagtexten, säger kyrkoherde Kaj Granlund. Vi ser ett behov av att kapellrådet ska finnas kvar i gammal form.

Vanliga i Borgå stift

Kapellråden har en viss självbestämmanderätt. Att ka-

pellrådet får välja kaplan till kapellförsamlingen är den viktigaste frågan. Nu ser man i Esse att den lokala bestämmanderätten är hotad.

– Om kapellråden försvinner ur lagtexten jämställs de

”Jag har hört en oro för vilken konsekvens kodifieringen får för det svenska språkets ställning i kyrkan.”
Rolf Steffansson

med en direktion och beslut som görs där kan köras över av kyrkofullmäktige eller församlingsråden.

Kapellförsamlingar är vanligare i Borgå stift än på finskt håll, där man vanligtvis bildat distrikt när församlingarna gått samman.

– Det är en av orsakerna till att vi värnar om kapellrådets fortsatta existens.

Svenskan hotad

– Kodifieringen hinner knappast med till höstens kyrkomöte, säger Rolf Steffansson som är medlem i Kyrkomötets lagutskott.

Sannolikt får utskottet den nya lagtexten till påseende nästa vår.

– Då tar vi ställning till texten och bedömer vad som är en omskrivning och vad som är lagändringar. Lagändringarna ska var för sig upp till behandling i Kyrkomötet.

Som Steffansson förstått är tanken att det i fortsättningen ska bli smidigare att bestämma om administrationen inom församlingarna. Därför faller kapell- och distriktsråd bort från lagtexten för församlingar och samfundligheter.

– Kapellförsamlingarna är inte hotade i lagförslaget. Deras ställning stärks genom att man på förhand kan avtala om att bilda kapell vid församlingsammanslagningar, säger Steffansson.

Enligt den nuvarande kyrkolagen är intentionsavtalen om kapellförsamlingar inte bindande. Den frågan avgörs först efter sammanslagningen av församlingens kyrkofullmäktige. Lagberedningen konstaterar att eftersom dessa intentionsavtal förekommer är det motiverat att de träder i kraft samtidigt som Kyrkostyrelsens beslut om de nya församlingsgränserna.

Steffansson har ännu inte fått ta del av de utlåtanden som kommit in på förslaget till den omformulerade lagen.

– Hittills har jag heller inte hört någon oro för kapellråden, säger han. Det jag däremot hört är en viss oro för vilken konsekvens kodifieringen får för det svenska språkets ställning i kyrkan.

I Esse reagerar man också på att begreppet ”Kipa” används i den svenska texten.

– Vi tycker också att det är onödigt att man i lagtexten går ner på verifikatnivå när man stipulerar vad Kipa ska sköta, säger Granlund.

RUSS STENDAL vid sin båt i Havana. FOTO: JOHAN CANDELIN

Väckelse lägger grund för fred i Colombia

COLOMBIA. På hans båt i Havana slipades detaljerna i fredsavtalen mellan regeringen och Farc-gerillan i Colombia. Missionären Russ Stendal kan bli nominerad för Nobels fredspris.

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Jag tror inte att man hade uppnått ett fredsavtal om vi inte delat med oss av evangeliet samtidigt, säger Russel Stendal. Alla tidigare försök att uppnå fred har ju misslyckats. Det har förekommit mycket andligt motstånd och evangeliet är avgörande för att det ska brytas ner.

Stendal är en amerikansk missionär med norska rötter som vuxit upp i Colombia. Kyrkpressen har fått ta del av en videointervju som Johan Candelin, verksamhetsledare för Martyrkyrkans vänner samt First Step Forum, gjort med honom. Candelin återvände senaste vecka från Kuba där han träffat Stendal och delar av den delegation som skrev under fredsavtalet mellan Farc och Colombias regering.

– Två colombianska generaler har föreslagit att Stendal ska nomineras till Nobels fredspris, säger Candelin.

Möte på individnivå

I videointervjun berättar Stendal om sitt första möte med Farc då han fångades in 1983, och var bunden vid ett träd i fem månader. Sedan dess har han arbetat för fred.

– Gud har tagit tid på sig

att nå och beröra Farcs högsta ledning med Kristi kärlek. Det här är det trettiofjärde året. Men det kunde inte ske några förändringar om inte ledarna förändrades.

Stendal uppskattar att tio procent av medlemmarna i Farc nu är bekännande kristna. Många av dem var kristna redan tidigare men kunde inte bekänna sin tro för det gav dem problem inom organisationen. Men sedan tre år tillbaka är det okej att vara kristen inom Farc. Av gerillans ledare är sex personer kristna.

– En av de högsta ledarna har sagt att det inte var vår förkunnelse eller miraklen som talade till dem. Det var sattet på vilket vi bemötte dem som individer. Det var kärleken som övertygade dem om att det vi sade var verkligt.

– Förlåtelse är nyckeln. Även om de kan ha ideologiska invändningar är de inte längre bittra. Gud förändrade deras hjärtan och de kunde förlåta.

Freden är bräcklig. Det visar inte minst resultatet av söndagens folkomröstning där en knapp majoritet av colombianerna röstade nej för fredsavtalet. Farc lovar ändå fortsätta arbeta för freden.

– Oavsett resultatet borde fredsavtalet gälla juridiskt eftersom presidenten Juan Manuel Santos skrivit under det, säger Candelin.

ELN-gerillan berörs heller inte av avtalet.

– Risken är att ELN eller kriminella tar över områden som Farc kontrollerat eller att ELN får flera medlemmar från Farc, säger Candelin.

LUTHER DROTTNING MARGRETHE

Kungligt antependium klart

Reformationsjubileet till ära har Slottskyrkan i Wittenberg restaurerats. När kyrkan återinvigdes i söndags pryddes altaret av ett antependium som broderats av drottning Margrethe av Danmark. Drottningen har tidigare bidragit med konstverk till många danska kyrkor.

Inför invigningen gav drottningen en intervju för tidningen Kristeligt dagblad. I den berättar hon också om sin egen tro. ”Det är Gud som har skapat oss alla och hela världen. Universum blev inte till av sig självt. Det är skapat”, säger drottning Margrethe i intervjun.

WEBBTJÄNST MEDLEM

Lättare bli medlem i kyrkan

Kyrkan har förnyat webbtjänsten *Bli medlem i kyrkan*. Nu kan användaren identifiera sig med hjälp av bankkoder och då hämtas största delen av uppgifterna om den som vill bli medlem från befolkningsdatasystemet. Efter det överförs blanketten elektroniskt för behandling i den församling som den som inträder blir medlem i. Tidigare printades inträdesblanketterna och postades som pappersblanketter till församlingen.

Adressen till tjänsten är blimedlemkyrkan.fi. Det här året har 13 000 personer inträtt i kyrkan.

TRUMP KRISTEN MORAL

”Trump's kampanj omoralisk”

Omoralk och oacceptabel för kristna. Så säger en grupp ledare inom den amerikanska evangeliska kyrkan om Trumps kampanj i ett försök att få andra att inse att Donald Trump inte är ett alternativ för dem som kallar sig kristna, skriver Christian Today.

”Vi tror att rasism är ett slag mot evangeliets hjärta”, skriver gruppen i en nätadress. ”Eftersom vi anser att rasfördomar varit en hörnsten under den här kampanjen, är rasism inte bara en fråga bland andra, utan en grundläggande fråga som gäller evangeliet.”

Kristet universitet utsattes för attack

TANZANIA. Eleverna på Sekomu upplevde en skräckfylld halvtimme då en grupp unga män gick till attack mot universitetets internat. En säkerhetsvakt och en gärningsman dödades.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Sekomu, Sebastian Kolowa Memorial University i Lushoto i nordöstra Tanzania. Den 1 september 2016. Rektor **Anneth Munga** är trött och hon lämnar sin arbetsplats klockan 19. Hon ser fram emot att gå och lägga sig tidigt.

Men det finns mycket att göra och hon är ännu vakna när telefonen ringer lite före midnatt. Hon anar genast oråd. Kollegan som ringer beskriver ett scenario som Anneth Munga har svårt att ta in. Unga män som sätter eld på byggnader, slår sönder fönster, skjuter omkring sig och ropar "slakta!".

– Mama, ring polisen, vädjar kollegan innan hon lägger på.

Det gör Anneth Munga. Hon ringer också flera andra samtal samtidigt som hon sänder bönesuckarna: Gud, Gud.

En halv timme senare får hon veta att gärningsmännen lämnat campuset, med chockade studerande och personal samt två brinnande byggnader, bakom sig. Lite senare finner de en säkerhetsvakt död och en annan som skadats. Ytterligare en okänd man är svårt skadad. Det visar sig att han är en av gärningsmännen. Han avlider senare av sina skador.

Talar och förundras

Anneth Munga är bekant i Svenskfinland genom sin bakgrund; hon växte upp i Tanzania hos en svensk missionär, doktorerade i teologi i Lund och återvände sedan till Tanzania för att bygga upp ett kristet universitet.

Hon har besökt Finland ett flertal gånger och är en bekant talare i missionsmanhang.

– I dag mår vi bra, berättar Anneth Munga för Kyrkpressen via e-posten. Förutom vakten som dödades

ANNETH MUNGA talar svenska eftersom hon växt upp hos en svensk missionär i Tanzania. FOTO: ARKIVBILD

och en annan som skotts-kadades i armen är vi alla fysiskt oskadade. Psykiskt går det åt rätt håll. Vi har varandra, tack och lov, och vi talar ofta om vad som hände. Framför allt så förundras vi över att det inte blev massmord och total förstörelse. För oss finns bara en förklaring: Guds beskydd!

Vet man vem som stod bakom attacken och varför?

– Ingen individ eller organisation har gett sig till kän-

”Framför allt så förundras vi över att det inte blev massmord och total förstörelse. För oss finns bara en förklaring: Guds beskydd!”

Anneth Munga

na. Det var ett gäng på 10–15 ungdomar. Sökandet efter dem pågår. Den svårt skadade gärningsmannen dog tre dagar efter händelsen, innan han kunde förhöras. Polisen är ganska förtegen om vad som pågår just nu. Men vi vet att de jobbar hårt. Gärningsmannen som avled begravdes i en by i Lushotodistriktet – han kom från Usambarabergen inte långt från universitetet.

Att förövarna var ute efter pengar och värdesaker är utslutet.

– De skrek "slakta", slog sönder fönster och hällde ut bensin. De tände eld och skrek att om någon försöker fly skulle så ska den skjutas ihjäl. De ville döda folk och förstöra hela campuset.

Efter attacken har man börjat renovera de byggnader som skadades i branden. Husen brann inte ner, men taket på ett av dem måste bytas ut.

– Det tionde läsåret börjar den 17 oktober, då de nya

studenterna anländer. Avsikten är att internaten ska kunna användas när studenterna kommer. Det innebär en hel del förberedelse.

Universitetet står också inför stora investeringar i förbättrad säkerhet.

– Arbetet med att bygga stängsel runt hela universitetsområdet bör inte vänta. Det beräknas kosta 130 000 euro. Vi behöver också bygga två rejäla portar som beräknas kosta 30 000 euro.

Polisen kräver också att en polisstation byggs på området. Universitetet erbjöd ett befintligt hus, men senaste vecka meddelade polisen att polisstationen måste byggas på en plats som ligger närmare vägen.

– Vi kommer alltså att behöva pengar för denna lilla polisstation som ska betjäna hela närområdet.

Evangeliska Fosterlandsstiftelsen i Sverige och United Evangelical Mission i Tyskland har lovat skänka

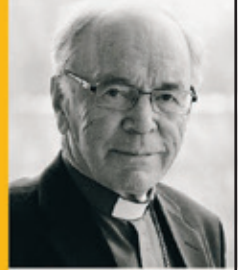
sammanlagt nästan 19 000 euro för återuppbyggnaden.

ANNETH MUNGA

- **Född 1962.** Växte upp och lärde sig svenska hos Ulla Svensson, missionär i Tanzania mellan åren 1953 och 1991.
- **Följde tillsammans** med sin familj med Svensson till Sverige 1991.
- **Återvände till Tanzania** efter tio år i Lund.
- **Är nu rektor** på Sekomu.

SEKOMU

- **Sebastian Kolowa Memorial University.**
- **Har namngetts** efter stiftets första afrikanska biskop.
- **Har utbildningsprogram** inom pedagogik, specialpedagogik, språk, teologi, juridik och naturvetenskaper.

Skulle den här bokryggen passa i din hylla?

Livet är ett lagspel

Inb. 35,50

En fyllig biografi om ärkebiskopp emeritus John Vikström.

Gustav Björkstrand

fontanamedia.fi
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors

Högskolestiftelsen i Österbotten mottar DONATIONER OCH TESTAMENTEN

för sitt arbete att stöda svensk högskoleverksamhet i Österbotten. Hjälpt vid uppgörande av testamenten och donationsbrev.

Tag kontakt med VD Katarina Heikius, tel. 0500-167 063 Vasaesplanaden 16, Vasa

Vad varje nära anhörig borde veta?

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplatsen 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaust.fi

Oy Majatalo Box Vårdshuset Ab

- Ekologinen majatalo
- Kahvila ja kokouspalvelut

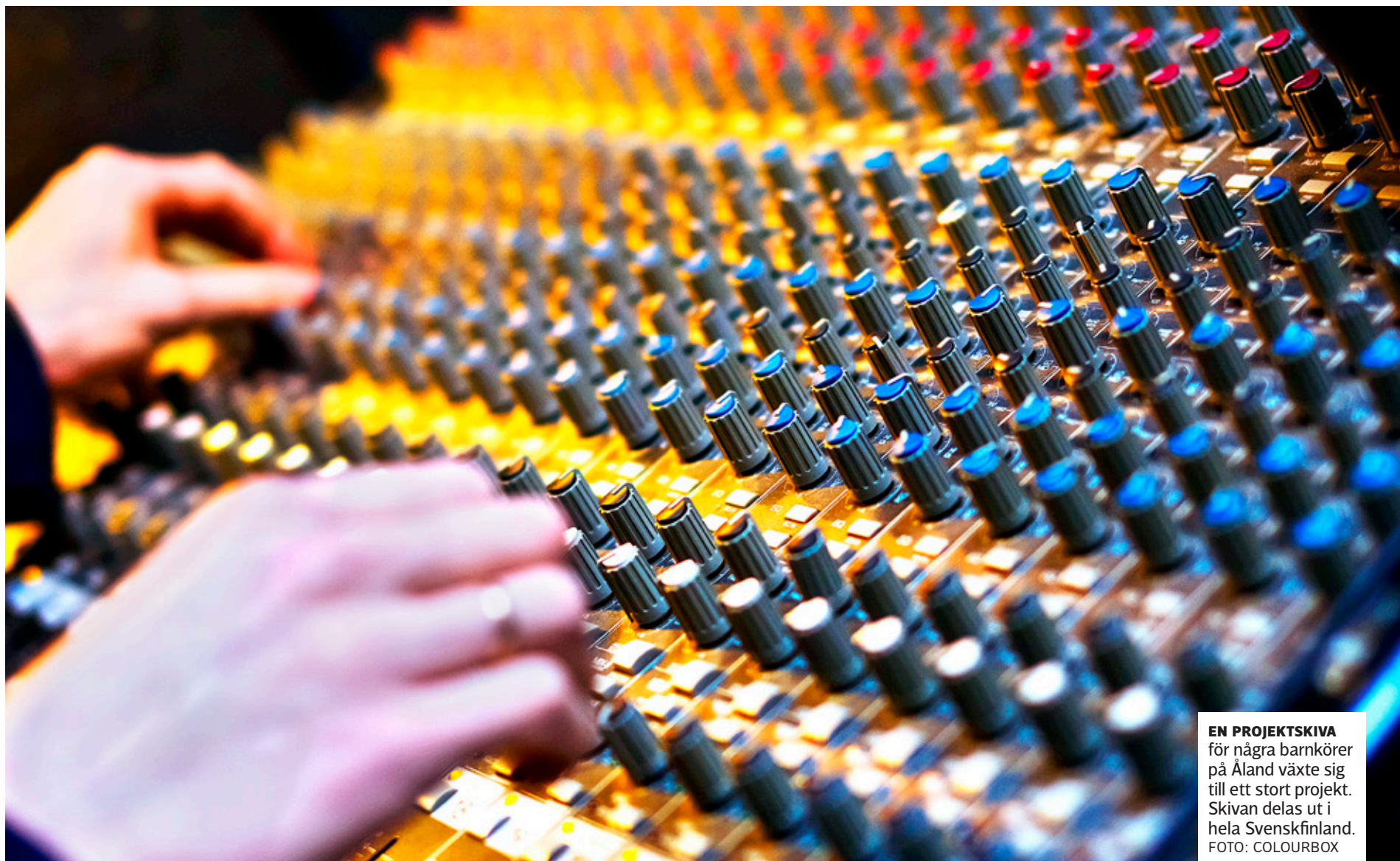
- Ekologiskt vårdshus
- Café och mötestjänster

TERVETULOA!

www.majatalobox.fi

VÄLKOMMEN!

Spjutsundintie 103 Spjutsundsvägen
01190 Box (Sipoo, Sibbo), ☎ 050 592 4255

EN PROJEKTSKIVA för några barnkörer på Åland växte sig till ett stort projekt. Skivan delas ut i hela Svenskfinland. FOTO: COLOURBOX

Barnsång spelades in i Jomala

ÅLAND. Under hösten får alla skolor och församlingar i Svenskfinland en åländsk barnkörskiva med psalmer på posten. Skivan har releasefest på fredag, vid de åländska kyrkodagarna.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

Tre barnkörer, två vuxenkörer och en projektkör. I Jomala församling på Åland är det ingen brist på körsångare.

– Det finns en lång tradition av körsång och musikliv just här, säger församlingsmusiker **Fredrik Erlandsson**.

Sedan 60- och 70-talet har församlingen i Jomala satsat mycket på barn och unga. På 80-talet var kantorn i Jomala församling under många år också musikalärare i skolan. I dag har församlingen två heltidsanställda musiker, kantor **Eva-Helena Hansen** och så Erlandsson.

– Det är inte bara barnens föräldrar som sjungit i barnkör, utan kanske också barnens mor- och farföräldrar. Det är tacksamt att få spinna vidare på det. Jomala kommun är också en av de snabbast växande kommunerna i hela Svenskfinland, med både inflyttning och hög natalitet, berättar Erlandsson.

Antalet daghem ökar och skolan växer, vilket skapar ett växande underlag för barnkörer.

– Vi har ett väldigt bra samarbete med daghem och skola. I arbetet som församlingsmusiker reser jag runt i alla daghem i Jomala kommun. När bar-

nen sedan kommer upp i skolåldern är de bekanta med mig.

Kraven på religiös neutralitet i skolan är något som Erlandsson har funderat mycket på.

– Jag tror att man är onödigt känslig om man tänker sig att man gör våld på personers integritet bara för att barn sjunger några psalmer. Då tror man nog att barnen är ömtåligare än vad de är på riktigt.

Bronsnivån

Den cd-skiva som släpps på fredag, i samband med de åländska kyrkodagarna, bandades in under våren.

– Tanken var först att göra en projektskiva för våra körer. Vi ville bända in de psalmer som ingår i Psalmedaljeskoj, kyrkans satsning för att jobba med psalmer i skolan.

De tre barnkörerna Kvintan, Dominanten och JomalaJoy sjöng in de psalmer som krävs för bronsnivån i Psalmedaljeskoj.

Pengar till projektet sökte församlingen bland annat från Fonden för kristet arbete bland barn (Församlingsförbundets fond). Tanken var att skivan skulle kunna delas ut i de åländska skolorna och församlingarna.

– Men fondens styrelse tyckte att det var ett bra projekt och de ville gärna att skivan skulle delas ut till alla drygt 230 svenskspråkiga skolor i Finland och till alla knappt 60 församlingar i Borgå stift.

I sista sekunden engagerades också Kyrkostyrelsens svenska avdelning i projektet.

– De såg i sin tur gärna att vi också skulle ta med några psalmer ur psalmbokstillägget på skivan.

Men i det skedet hade körerna redan tagit sommarlov. Det betyder att det blev snabba ryck för Fredrik Er-

landsson och hans kollega Eva-Helena Hansen.

– Eva-Helena och jag sjöng in ytterligare några psalmer under sommaren.

Inga krusiduller

Att det blev just psalmer har att göra med att det fanns en lucka att fylla.

– Inga av de finlandssvenska psalminspelningar som finns är särskilt lämpliga i undervisningssyfte.

Inspejningen är gjord så att den ska låta "som det gör när man sjunger på riktigt", berättar Erlandsson.

– Det är barnaröster utan krusiduller, med enkelt pianoackompanjering. Målgruppen är främst mindre skolor och församlingar där det inte alltid finns någon som kan ackompanjera på piano. Man kan lyssna på skivan, sjunga med och lära sig den vägen.

Hur ska man tänka när man bandar in sång med en barnkör?

– En vuxen människa kan i vanliga fall skrapa ihop lite koncentration, men barn kan vara väldigt oberäknliga. Det krävs varierat program mellan varje tagning för att barnen ska vara på hugget. Man kan inte heller stå och överväga i studion, utan får så lov att fatta snabba beslut.

Erlandsson rekommenderar också många pauser. Och mycket glass.

Festligheter till helgen

Barnkörsskivan uppmärksammas särskilt på fredag i Jomala, vid de åländska kyrkodagarna.

– Det blir psalmkafé med kaffe och samvaro och möte över församlingsgränserna. Och så skivrelease, förstås.

Fredrik Erlandsson är den som haft huvudansvaret för att planera kyrkodagarnas program och innehåll.

– Utgångspunkten är att blåsa liv, inspiration och engagemang i den åländska kyrkligheten. Ju fler man är som möts, dricker kaffe, utbyter tankar och delar gemenskap, desto bättre.

Under lördagen kommer **Karin Erlandsson**, som varit med i kommittén för psalmbokstillägget, att presentera hur kommittén resonerat kring de psalmer de valt och inte valt. Senare under dagen talar den svenska författaren och journalisten **John Sjögren**.

– Han kommer att hålla ett anförande om skönhet och skapande, om att möta Gud i skönheten och om andliga dimensioner av skapande.

På lördag kväll ordnas en stor allsångskoncert i Jomala kyrka där körer ur Ålands kyrkosångkrets medverkar.

– Det blir både allsång och köruppträdanden. Huvudsakligen sjunger vi psalmer ur det nya psalmbokstillägget.

KYRKODAGAR PÅ ÅLAND

- **7–8 oktober** i Jomala, Olofsgården.
- **Fredag 7.10 kl. 18.30** Psalmbokkafé med skivrelease.
- **Lördag 8.10 kl. 13–15.30** Psalmbokstillägget och skönheten, kl. 18.30 Allsångskoncert med Ålands kyrkosångkrets.

PSALMEDALJESKOJ

- **Ett sätt** att jobba med psalmer i skolan.
- **När alla** elever i klassen har lärt sig ett antal psalmer får varje elev en sångfågelpins i pris.

FOTO: STUDIO STEFAN ÖBERG

”Det krävs varierat program mellan varje tagning för att barnen ska vara på hugget.”
Fredrik Erlandsson

”Är du en riktig präst?”

PRÄSTKRAGE. Vad händer när man går omkring på stan med prästkragen på? Vi frågade tio präster och fick tio spännande svar.

TEXT: SOFIA TORVALDS FOTO: CAROLINA HUSU OCH JOHAN SANDBERG

CAROLINA LINDSTRÖM,
tf kyrkoherde i Saltviks församling, Åland

– I Saltvik vet alla att det är jag som är prästen, så det blir många spontana samtal. Det händer att små barn springer fram till mig och griper tag om mitt ben. Det är säkert för att Saltvik är ett så litet samhälle. När vi tog emot flyktingar i vår kommun var jag med. Det var muslimska familjer, och de förstod nog inte vad jag var för något. Nunna kunde jag inte vara, för jag hade inget dok. Och inte kunde jag vara präst, för jag var ju inte man. För dem var jag något slags UFO.

INGEMAR JOHANSSON,
kyrkoherde i Hammarlands församling, Åland

– Jag har någon gång deltagit i Prideparaden på Åland, i år var jag inte med i själva paraden men deltog lite på slutampen. Jag gick på kaffe och stötte ihop med medlemmar från Stockholms gaykör. ”Är du riktig präst?” frågade en av sångarna, han tyckte det var så roligt att träffa någon som verkligen var präst och inte bara fejkpräst, någon som klätt sig i prästdräkt för skojs skull. Så han tog en bild på oss tillsammans.

FRED WILÉN, tf kaplan
i Borgå svenska domkyrkoförsamling

– När jag var en ganska grön präst satt jag på torget i Borgå och drack kaffe, med prästkragen på. Då kom en originell dam med hund fram till mig och började tala. Hon berättade att Moses egentligen var rastafari och att den brinnande busken var en cannabisplanta. Jag gav henne mitt visitkort, och fick märkliga sms av henne ett tag framöver.

Och vad svarade du på det där med att Moses var rastafari?
– Jag svarade som man brukar göra: ”Aha”, ”okej” och ”du ser på det så”.

TUIJA WILMAN,
kaplan i Ekenäsnejdens svenska församling

– Jag måste se empatisk ut för folk kommer hela tiden fram och pratar med mig. Till exempel om jag står på en spårvagnshållplats i Helsingfors med prästskjortan på, då frågar de: Onko sulla aikaa? (Har du tid?) De berättar om sina bekymmer. I Ekenäs där jag jobbar kan det hända att jag möter någon församlingsbo vid frysdisk, och vi pratar en stund. Och sen säger jag: Kanske vi bokar tid för samtal? Och då gör vi det. Jag tror att det är bra att ha prästskjortan på sig när man rör sig med cykel på stan, eller i butiken. Jag har också vågat mig in på Alko fast jag haft prästskjortan på mig, men då har jag ibland fått sneda blickar. Bara om jag är riktigt trött och vet att jag inte orkar med samtal just då tar jag av mig prästkragen.

JOHAN EKLÖF,
pensionerad präst, Kristinestad

– Jag drar av mig prästkragen om jag kör för fort, skrattar Eklöf. – Jag har suttit åtskilliga gånger på buss och tåg med prästkragen på, och det har aldrig hänt att jag fått sitta i fred och läsa en bok. Det slutar alltid med ett gott samtal. Jag tänker att det är min uppgift att ha den på mig och prata med människor som vill prata med mig. Det handlar mest om att de gått igenom svåra saker och behöver någon som lyssnar. Jag tror att prästkragen måste ackompanjeras av en vänlig blick för att folk ska våga komma fram och prata.

KIRA ERTMAN,
kaplan i Esbo svenska församling

– Jag jobbar i en stor stad, så det som oftast händer är att folk stirrar på mig, tittar, men inte vågar inleda ett samtal. En gång satt jag i bussen med prästkragen på, bakom mig satt ett ungt par. Jag hörde dem viska bakom mig: ”Vad är det där för en tröja som hon har på sig?” De visste att det var något speciellt med kragen, men inte att den betydde att jag är präst.

STEFAN FORSÉN,
kyrkoherde i Matteus församling, Helsingfors

– En gång satt jag på metron iklädd prästskjortan, och på sträckan mellan Östra centrum och Igelkottsvägen var det en kvinna som tilltalade mig. Hon skulle på resa, sa hon, och behövde förbön. Så jag bad för henne där, på den sträckan. Efteråt frågade hon: Tror du att det var okej fast jag är pingstvän? Det tyckte jag.

JESSICA BERGSTRÖM,
kaplan i Korsholms svenska församling

– Jag kan få gå före i kassakön när jag har prästkragen på mig, det har hänt några gånger. Om jag har bråttom säger jag tack och går före i kön. Folk hälsar ofta på mig på stan, jag jobbar på en liten ort, så de vet vem jag är om jag går i prästkragen. Utan krage är jag mer anonym. Men in på Alko har jag nog inte vågat mig, inte med kragen på.

HENRY BYSKATA,
pensionerad präst, Vasa

– Kato pappi! har jag fått höra på stan. Och ibland lite elakare: Se på prästfan! Då brukar jag svara: – Jag är Henry, bara. Men jag har också suttit ner med okända människor och haft fina diskussioner. När man går omkring med prästskjortan är man lite av ett reagensmedel, man har en funktion. Det är okej.

WILLE WESTERHOLM,
tf kaplan i Ekenäsnejdens församling

– Jag tycker det känns bra att gå omkring i prästkragen, den borde alltid vara synlig. Folk kommer ofta fram till mig och börjar prata. De börjar kanske med att berätta om sina åsikter i någon aktuell fråga, sen följer en djupare diskussion. De kan också berätta om sitt tvivel och undra varför de skulle behöva gå i kyrkan.

ÅNGEST. – Jag har inte mindre ångest sedan vi startade Ångestpodden, men jag känner mig mindre ensam, säger Ida Höckerstrand som tillsammans med Sofie Hallberg startat en av Sveriges populäraste poddar.

Börja prata om att alla mår skit

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

FOTO: **CAROLINA HUSU**

Det började med att **Ida Höckerstrand** satt på tåget mellan Blekinge och Stockholm. Det var under en period då hon fick kognitiv beteendeterapi (KBT) för sin panikångest, och hon kände sig ensam om att må dåligt.

– Jag kände att det inte fanns något att relatera till, som ung vuxen, som ung tjej som hade fått panikångest. Och då kom idén. Namnet kom först: Ångestpodden

Hon skickade ett sms till **Sofie Hallberg**, och hon var direkt med på idén.

– Jag hade ju följt med Ida från att hon fick panikångest första gången till att hon började gå i terapi, så jag fattade ganska fort vad hon menade. När vi var femton år fick en av våra kompisar bulimi. Vi var ett gäng på fyra tjejer, och det kändes som om allt bara drogs undan våra fötter, vi fattade ingenting. Åtstörningar händer ju bara på film. Vi hade ingen aning om

att det var så vanligt, för man pratar ju inte om ångest, inte ens i skolan.

De lånade tjocka böcker på biblioteket för att förstå vad det var som hände deras kompis.

– Men de var skrivna på ett sätt som gjorde det väldigt svårt för två femtonåringar att förstå vad det handlade om. Varför fanns det inget mer ungdomligt, något som pratade vårt språk?

Så började Ångestpoddens framgångssaga. I dag har den 300 000 lyssnare varje månad och har blivit nominerad till årets podd i Sverige för andra året i rad.

Ångest och glädje

De bestämde sig för att fylla podden med egna erfarenheter av ångest, men också av gäster som kunde fungera som förebilder för dem som är unga i dag.

– Så att de förstår att livet inte bara är det här instagramfiltret, det är så mycket mer, säger Sofie.

Varje vecka är det inte lätt att hitta något som känns ljust och hoppfullt.

– Vi gästades av en mamma vars dotter hade tagit livet av sig. Det var svårt

att hitta något härligt där. Men vi brukar försöka hitta något i varje avsnitt som är upplyftande och ger något, där man kan känna hopp och även glädje. För vi tror ju att ångest, att må dåligt – och att må bra och känna glädje – ligger så nära varandra. Det vill vi att alla ska tänka på och förstå. Man är inte dum i huvudet för att man drabbas av psykisk sjukdom, säger Ida.

I vissa avsnitt litar de på sin egen erfarenhet, pratar om olycklig kärlek, skojar och skrattar.

– Steget mellan ”vanlig” ångest och riktig psykiska ohälsa är litet. Det är viktigt att förmedla det, att det är så livet ser ut. Det behöver inte alltid finnas ett lyckligt slut. Livet går upp och ner hela tiden, och det är ingen som

INGEN GÅR igenom hela livet så att allt bara känns bra. Det påminner Ångestpodden sina lyssnare om.

går igenom livet så att allt bara känns bra, säger Sofie.

De poängterar att de inte är kvalificerade att ställa diagnoser, för att få en diagnos måste man gå till en läkare eller psykolog. Ibland, menar de, kan det vara skönt att få en diagnos, ett namn på vad det är som gör att man mår så dåligt. Samtidigt ska man inte leta efter en diagnos för diagnosens skull.

– Det är viktigt att förmedla att ångest drabbar alla, och bara för att det är obehagligt betyder det inte att du behöver ha en diagnos. För *alla* har ångest. Vissa skulle kanske se det som ett handikapp, och tänka att nu är mitt liv så här. Men man kan ju arbeta bort ångesten, så länge man utsätter sig för det som är jobbigt, säger Sofie.

Sluta jämföra

Ida tycker att det viktigaste är att prata om ångest, att glänta på dörren till det som så länge varit skamligt.

– Jag är säker på att ångesten fanns också för trettio år sedan, det vara bara det att då var det så himla tabu att man fick känna att man var helt galen

”Vad jag än känner och när jag går igenom jobbiga perioder, så vet jag att jag inte är ensam med det.”

Ida Höckerstrand

KOMMENTAR
SOFIA TORVALDS

Patient hos bönegrupp

SOFIE OCH IDA, som intervjuas här intill, säger att Ångestpodden är deras veckoterapi. Min egen veckoterapi är min bönegrupp, och vi pratar mycket ångest där (ni skulle bara veta).

Själv led jag i många år av något som i dag säkert skulle kallas "social ångest", men som då jag växte upp helt enkelt hette "att vara blyg". Problemet med epitet som "blyg" är att de tenderar att bli stämpelar, orubbliga personlighetsdrag. "Social ångest" är inte ett personlighetsdrag, det är ett tillstånd. Ett tillstånd kan övergå i något annat – och just när det gäller social ångest vet vi att det är fullt möjligt. Ju mer du vågar, desto mindre blir ångesten.

Men under åren då jag ständigt oroade mig för varje fest, varje föredrag, varje resa i grupp, varje samtal med fler än två, var det min räddning att det fanns grupper där jag omslötts med sådan värme att jag kunde vara mig själv.

En sådan grupp var bönevännerna. Jag har haft dem i över tjugo år nu. De vet om varje rädsla, varje ensamhet, varje stund av total uppgivenhet inför livet. De vet om den ångest jag har kvar trots att blygheten försvann. Antagligen hade jag behövt terapi, men tack vare dem har jag inte börjat (än).

Så har du ångest, se till att ha bönevänner. Först lyssnar de och bjuder dig på te. Och sen ber de för dig dessutom. Gratis! Visst är det en toppendeal?

FOTO: SOFIA TORVALDS

om man kände det man kände. Så man ignorerade det, och jag tror inte att det är bra. I dag är vi mycket mer öppna med att vi mår dåligt, men psykiatrin är väldigt bortprioriterad i dag och ju fler som pratar om psykisk ohälsa desto mer belastad blir vården. Så det är kanske svårare att få hjälp än det var tidigare.

Båda tror att digitaliseringen har ökat pressen på dem som är unga i dag, lik-

SOFIE OCH Ida jobbar med Ångestpodden på heltid. I höst ska de inleda ett samarbete med SVT-play. Om du vill lyssna till ett avsnitt rekommenderar de att du börjar med "Alla kan må skit".

som osäkerheten i ett samhälle som är under stor förvandling.

– Det är viktigt att se sociala medier som en leksak och inte som någonting man ska jämföra sitt liv med. Också vi drabbas av jämförelserna. Vi får påminna oss om det varje dag. Jag kan inte jämföra mitt riktiga liv med någon annans instagramkonto, för det är två helt olika saker.

Ida drabbades av panikångest då hon gick i trean i gymnasiet. När hon och Sofie startade Ångestpodden hade hon redan gått i KBT och jobbat med sin ångest.

– Det har varit otroligt skönt att prata om det i podden, för panikångest är så vanligt. Det är himla skönt att kunna säga till sina lyssnare att det där har jag varit med om, jag vet hur det känns. Jag har inte mindre ångest sedan vi startade Ångestpodden, men det är skönt att veta att jag inte är ensam. Vad jag än känner och när jag går igenom jobbiga perioder, så vet jag att jag inte är ensam med det, det är jag övertygad om. Jag har verkligen fått ett annat perspektiv på det via Ångestpodden.

Ångest på jobbet

Ida och Sofie – liksom många av deras gäster – har funderat en hel del på vad det innebär att ha ångest i arbetslivet. Har man feber eller ett benbrott känns det lugnt att ringa till arbetsgivaren och berätta vad som hänt – men vad gör man om man inte kommer ur sängen på morgonen på grund av ångest?

– Alla som sitter på höga poster, i styrelser, som chefer, måste utarbeta en arbetsmodell för det. Det måste man om man bryr sig om sitt företag och sina arbetstagaras välmående. Just nu jobbar vi med ett avsnitt om utbrändhet och utmattningsdepression, och när vi ser hur många, främst unga kvinnor, som blir utbrända när de är 23–25 år, så tänker vi: Hur tillåter arbetsgivarna att det här sker? säger Ida.

Sofie tror inte att något kommer att förändras i en handvändning. Det handlar ju om att börja tänka på ett helt nytt sätt.

– Varför finns det inte en lektion i skolan som heter, typ, "livet"? Hur livet ser ut. Man blir ju jätteskrämd när man tagit studenten, för även om man tagit mycket eget ansvar tidigare så får

man ju ändå allt serverat: det här ska du göra nu och nästa timme har du det. Man blir bara släppt sedan och vet inte alls vad som ska hända. Det är ju läskigt.

Men de tror på en förändring, de tror på att förändra världen genom att prata om det som är svårt, de tror att det ska gå att bilda en så kraftig opinion att de som fattar besluten inser att psykiatrin måste satsas på – annars kommer ju psykiatrin att kollapsa.

– Samtidigt är det väldigt skrämmande att behöva prata i termer av att någonting ska kollapsa innan man kan göra någonting. I den bästa av världar hade det räckt med att var fjärde person någon gång drabbas av psykisk ohälsa. Redan det borde ju få oss att brista ut i ett: Vah! säger Ida.

De släppte nyss ett avsnitt om depression. Enligt världshälsoorganisationen drabbas varannan kvinna i västvärlden någon gång, och var fjärde man.

– Hur kan vi inte sköta om det här om det är så vanligt?

Du hittar Ångestpodden på flera kanaler och plattformar genom att skriva "ångestpodden" i sökmotorn.

ELLIPS

Mitt lov till KAJ

Tack och åter tack till humorgruppen KAJ, killarna från Österbot-ten som tagit Svenskfinland med storm. Jag såg nyss deras senaste video "Kom ti byin" (titelspåret på deras tredje album) och utöver att jag skrattade gott fick jag faktiskt också lite gäshud. Jag ska berätta varför.

Med en ödesmättad och tungtaktad rap sjunger de sitt lov till sina hembyar, Maxmo, Komossa och Palvis. I en svartvit video med typiska rapmoves och lagom snäll gangsterstil står de i kohagar, kör tröska och traktor och sitter vid kaffebordet med "gambel folk". Och det är så roligt och fyndigt och vemodigt. För mellan raderna fångar de det vackra i det småskaliga, det fina i att komma från en liten ort och inte bara vara tillfreds med det utan också stolt. Och de fångar lika så hotet som stavas av folkning, låg nativitet och nedläggning av byskolor.

Det jag tycker de här tre killarna är så bra på är att lyfta det lokala från revy-scenen till Svenska teaterns stora scen. Och de gör det på ett sätt så att man sträcker på sig lite grann och konstaterar: man kan visst rappa om Maxmo. Och utan att tappa ansiktet dessutom. "Vi har allting mellan himmel och jaord. In brandkär, in kyrko, in handilsbåd."

När kameraperspektivet lyfter och man blickar ut över vidsträckta åkrar och öde lador är det vackert. Och jag vill gärna ropa högt: Så där ser det ut därifrån jag kommer! Visst är det så som skickligt utförd konst, populärkultur, litteratur kan få oss att känna. Igenkänning och ett förfrämligande samtidigt. Det där är jag, men jag har inte tänkt på det på det viset. "Du kan ta pojtsin ur byin men int byin ur pojtsin.", avslutar de innan de vänder om och vandrar över stubbåkern med spaden över axeln.

ULRIKA HANSSON

Slår hål på myten om religionens roll i krig

KRITIKER. Att religionen skulle vara orsak till de flesta krig genom historien är en myt som den före detta nunnan och författaren Karen Armstrong vill skrota. Hon menar att inte heller islam i grunden är någon våldsam religion.

TEXT OCH FOTO: KAJ AALTO

Det är en intensivt talande och gestikulerande kvinna som möter publiken vid den årliga bokmässan i Göteborg. **Karen Armstrong** är en internationellt känd folkbildare inom religion, författare och samhällskritiker. Hon var gäst speciellt hos Svenska kyrkan och ärkebiskop **Antje Jackelén**, som samtalade med henne inför publik vid den välbesökta bokmässan.

Karen Armstrong är nunnan som lämnade klostret, men som blev expert på religion. Hon säger att hon inte är troende, utan en konvalescent efter sju år i ett katolskt kloster som ung kvinna.

Hennes högaktuella ämne väcker stor uppmärksamhet. Hennes skarpa uttalanden om såväl Brexit som Trump roade publiken, men det mesta var blodigt allvar.

Bekvämt syndabock

En av de frågor som Jackelén ställer Armstrong är varför vi är så ivriga att skylla på religion som orsak till konflikter.

– Om vi tittar på de problem som vi har just nu så är det väldigt bekvämt för oss i väst att skylla på islam – som vi skapat en bild av i väst som inte har mycket att göra med själva tron – i stället för att titta på mycket mer obekväma aspekter i den här situationen. Nu talar jag som en brittisk person, säger Armstrong.

I sin tjocka bok *För Guds skull* avfärdar hon myten om religionens roll som den viktigaste motivationen till krig.

Hon menar att vår historia i den globaliserade världen är så intrasslad i en blandning av politik och religion att vi bara inte kan skylla allt på religio-

nen. Religion är ett koncept som utvecklas under upplysningen. Religionen ses i det moderna samhället som något separat från alla andra aktiviteter, en privatsak som inte finns i det offentliga livet.

Före 1700-talet genomsyrade religionen alla aktiviteter. Då var det omöjligt att separera religion från politik.

– Det var lika omöjligt som att separera ginet från cocktailen, säger Armstrong och påstår att det var en protestantisk idé att skilja åt religion och politik.

Hon anser helt enkelt att religionen har blivit en syndabock för våldet i världen. Som när överstepräster i det forna Israel offrade en get för folkets synder.

Gåva till extremisterna

Konflikten i Mellanöstern, med kriget mot terrororganisationen IS, som

utlyst en islamisk stat, är enligt Armstrong inte religionskrig. IS ideologi är en blandning av politik och pervers religion. Muslimska ledare har tagit avstånd från den.

– De flesta generalerna i IS är sparkade generaler i **Saddam Husseins** armé. De är där av sekulära och sociala orsaker, påpekar hon och radar upp argument för att visa hur lite det egentligen har med religion och göra.

Dessutom vet de flesta unga krigare som kämpar i IS armé väldigt litet om islam. Det handlar om uttråkade och frustrerade män som inte trivs hemma och som rekryteras för att kriga. Hon nämner en IS-ledare som intervjuades av BBC och sa att han inte var särskilt intresserad av de religiösa idéerna utan drogs särskilt till de politiska målen.

– IS erbjöd en ny sorts stat jämfört med diktaturerna i Mellanöstern. Många av dem är ju dessutom stödda av västländer. Se hur vi är insyltade i detta, säger Armstrong självkritiskt.

Att det skulle kunna bli krig mellan islam och den kristna världen ser hon som något som håller på att skapas i väst.

– Titta på (presidentkandidaten) **Donald Trump** till exempel! Vad han säger är ju en gåva till extremisterna. Han säger att muslimerna ska hållas borta från USA och han vill bygga murar.

DEN BRITTISKA religionshistorikern Karen Armstrong signerar sitt senaste verk *Med Gud på vår sida* (650 sidor) vid bokmässan i Göteborg.

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

Ett tåg kommer lastat med präster

När jag skriver detta sitter jag på ett tåg med åtminstone en präst i varje kupé.

Vore tåget inte nitton minuter försenat skulle man nästan kunna tro att vi var på himmelfärd.

Prästerna och jag är på väg hem efter två dagar i Åbo. Där har det varit synodalmöte.

Synodalmöte? Ännu en av dessa kyrkliga tungvräckare som öppnar sig endast för de invigda? Kanske det. Men nu vet jag åtminstone lite vad det handlar om.

Präster är nyckelordet. Det är på synodalmötet de alla träffas vart sjätte år. Mötet är så viktigt att kyrkolagen ålägger biskopen att sammankalla prästerna i stiftet till detta möte. Men man får hoppas att de träffas också däremellan.

Och nej, det är inte press-

sen biskopen sammankallar. Det fick jag höra av hjälpsamma präster som undrade varför pressen trots det var med på mötet. Ändå fick vi vara med på ett hörn, det är jag både glad och tacksam över. Inte minst för att få träffa både gamla vänner (bland andra en barndoms-

vän jag inte träffat på fyrtio år) och göra nya bekantskaper bland prästerskapet.

Det som jag tar med mig från detta möte är framför allt en vi-anda som jag tyckte mig se bland prästerna. Att åsikterna går i sär bland dem, till och med ganska kraftigt ibland, är

ingen hemlighet. Inte minst i fråga om den nya äkten-skapslagen och hur kyrkan ska agera då lagen godkänns. Men jag hörde inga hårda ord utan jag tyckte mig se en ömsesidig respekt.

Det finns ett hopp trots allt.

ÅR 1969 lämnade Karen Armstrong klosterlivet för att studera modern litteratur vid universitetet i Oxford. I dag är hon en auktoritet inom sitt ämne religionshistoria.

Det ger verktyg till extremisterna som säger att sådana är de, intoleranta och livsfarliga mot islam.

Hon menar inte att en sekulär stat helt fri från religion skulle vara mindre våldsbenägen. Nationalismen är den "sekulära tidålderns nya tro". Där finns grogrunden till många av vår tids konflikter. Till och med den islamistiska terrorismen är snarare nationalistiskt än religiöst inspirerad.

Korstågen på medeltiden var inte heller så heliga, det handlade främst om påvens maktpolitik.

Även buddhisterna tog till våld

Efter ett seminarium på bokmässan signerade Karen Armstrong böcker och fick en stund över. Då passade jag på att fråga vad hon säger när en muslimsk författare på bokmässan påstår att hans religion i grunden är våldsam.

– Nonsens! Visst har muslimerna varit våldsamma, det har också de kristna och judarna varit. Även buddhisterna har tagit till våld, och det finns våld i buddhisternas skrifter.

– Men fram till kolonialismens tid var muslimerna mycket mer toleranta mot andra trosuppfattningar än vad kristna var. Det fanns ingen antisemitism i den muslimska världen innan den kom in med kristna missionärer på 1900-talet. Muslimerna trodde först att det var ett skämt, de hade inte hört på maken. Nu har de accepterat det på grund av Israel.

– Allt står i boken! ler hon och skyn-dar till nästa möte.

Karen Armstrong är obekvämt för många. Hon vill ruska om invanda tankegångar och se saker från andra perspektiv. Som före detta nunna och katolik har hon dock något gott att säga om påve Franciscus.

– Det här trodde jag aldrig att jag skulle säga, skrattar hon och säger sig vara imponerad av påvens sätt att agera. Han leder med sitt exempel och gör praktiska saker som alla kan ta till sig.

– Hans exempel visar att vi kan göra sådant som fångar vår fantasi. Han gör något visuellt, symboliska gester som blir till den där bilden som säger mer än tusen ord. Sedan sprids dessa bilder via sociala medier. Det ger folk en helt annan ingång till kyrkan.

Tonårs-Jesus på yogaläger

BOK

Nasaretin miehen salaisuus

Författare: Taavi Kassila
Förlag: Gummerus 2015

Den kända finska filmregissören, yogaläraren och författaren **Taavi Kassila** har skrivit en märklig bok om "Jesus tysta år". Det vill säga åren mellan att Jesus var tolv och trettio, som det inte står något om i Bibeln. Kassila kallar sin bok för dokumentärroman och försöker genom att skriva boken i tre lager göra det klart för läsaren vad som är "dokumentärt" och vad som är fiktion.

I det första lagret finns Kassila själv, som får höra talas om att Jesus kunde ha levt sina ungdomsår i Indien. Han upptäcker att ryska Nikolai Notovitch på 1800-talet har rest till ett buddhistkloster i Himalaya och där hittat en urgammal text om "den heliga Issa". Texten är munkars dokumentation av en ung pilgrim vid namn Issa som kom till Indien från Mellanöstern. Där studerade Issa den indiska vishetslitteraturen. Notovitch får kämpa för sitt liv för att sprida texten till världen, eftersom det verkar finnas många kristna som vill hindra att texten når ut. Den här berättelsen om Nikolai Notovitch utgör bokens andra lager. Det tredje lagret berättar om Issas liv, utgående från den text som Notovitch ska ha hittat i Himalaya.

Ibland markerar Kassila tydligt när han hittar på, men alltför ofta blir det osäkert för läsaren vad som verkligen är vetenskapligt underbyggt, om något alls. Det är först på de sista sidorna som Kassila alls noterar faktum att den vetenskapliga världen har avfärdat Notovitch text som just "Notovitch text". Den är an-

tagligen konstruerad av honom själv, genom att klippa och klistra ihop fragment från många olika käl-

lor. Notovitch var högst troligt en bluffare, men Kassila håller hårt fast vid tanken att han var en framstående historieforskare, en hjälte. Att Notovitch själv erkänt att saken var en bluff framställer Kassila som ett resultat av utpressning.

Det märkligaste är nog ändå att boken fått stöd av Finlands facklitterära författare, landets största författarorganisation, och att ett seriöst förlag som Gummerus har gett ut den i sin nuvarande form. Det finns ju akademisk forskning om den historiska personen Jesus, och det finns forskare som har koll på trovärdigheten i de alternativa Jesus-teorier som dyker upp med jämna mellanrum. Det är inte svårt att mejla dem och fråga.

Det som däremot är svårt är att skriva mellanting. En fantasiroman om Jesus ungdomsår hade varit roligt att läsa. Eller en kartläggning av alla de fantastiska teorier som finns om "de tysta åren". (Teorierna är många: Jesus studerade magi och visdom i Egypten! Nej i Persien, i Tibet! På de brittiska öarna!) Intressantare hade det också varit att läsa en populärvetenskaplig bok om vad vi faktiskt kan veta om den historiska Jesus ungdomsår. Den hade emellertid blivit rätt tunn. Den härskan-de vetenskapliga teorin är nämligen att Jesus antagligen inte gjorde så mycket märkvärdigt som ung vuxen, utan levde ett vanligt hantverkarliv. Lärde sig att snickra typ.

LIISA MENDELIN

TAAVI KASSILA har gett ut ett tiotal böcker om bland annat spiritualitet, yoga och olika religioner. FOTO: VESA LINNA

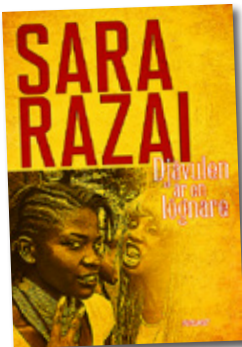
I förorten växer inga rosor

BOK

Djävulen är en lögnare

Författare: Sara Razai
Förlag: Förlaget M

De unga finlandssvenska författarna har hitta ut till förorten. Efter **Mathias Rosenlunds** Vandaadresser går turen nu till Gårdsbacka där **Sara Razai** placerar en av sina två hu-

vudpersoner: 17-åriga Meri som lämnats ensam i en dys-ter lägenhet att klara sig själv medan mamma lever kuivad i någon sorts tvångsförhållande i Stensböle.

Bästisen Hope, Razais andra huvudperson, har blivit deporterad tillbaka till Kamerun med sin lejonmamma Gloria. På 300 sidor får läsaren följa med en enda dag i flickornas liv på varsitt håll i världen. Det blir en ganska lång dag.

Schildringen av förorten är

dyster, precis så där som vi är vana att förortsschildringar ska vara, inget nytt under solen. Som förortsbo i norra Helsingfors kan jag stundom bli lite trött på de där betonghusschildringarna och bottenfrusna sandlådorna. Samtidigt bekommer det inte berättelsens flickor det minsta att de bor i en grå stendjungle. För dem är Gårdsbacka tryggheten, den bekanta världen där de känner till reglerna och framför allt människorna. Här har de,

brist på mammornas stöd, tytt sig till varandra och format sin egen verklighet. Men vad händer när den gemenskapen splittras? Hur sårbara blir vi när vi lämnas ensamma, kanske särskilt som unga vuxna, och vad händer med oss där i den djupaste av ensamheten?

Romanen innehåller många intressanta teman så som ut-ansförskap och ett slags "mellan-lanskap" där man både hör och inte hör hemma i två olika kulturer. Också religionen

gästspelar på olika hörn men erbjuder inga varaktiga lösningar, snarare någon form av "quick fix" och tomma ord.

Trots alla intressanta vinklingar blir jag som läsare aldrig riktigt engagerad eller berörd av Meri och Hope. Jag känner mig mer som en åskådare på långt avstånd. En större förstelse för hur ångest och ensamhet verkligen kan lamslå en ung människa tycker jag mig ändå ha fått. Det är värdefullt.

NINA ÖSTERHOLM

Wentis

BEGRAVNINGSBYRÅ

GRAVSTENAR - GRAVERINGAR

Skolvägen 19, Oravais
TEL 0500 722 688 | 24H/DYGN

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

VÄLKOMMEN IN!

Vard 6-21, Lö 8-21, Sö 9-21
Café • Service • Biltvätt • Hyresvagnar

Få bilen hösttvättad i vår nya BILTVÄTT!

Har ni VINTERDÄCKEN i skick? Nya däck till bra pris från oss.

Kvevlax Service Karlebyv. 1134, 66530 Kvevlax Tel. 06-346 0151

Begravningsbyrå Grönroos

Sibbo

Stora Byvägen 19 i Nickby
tfn. 09-239 2688

Begravningsbyrå Hautaustoimisto

INGMAN

Benita Ingman
(06)3222 999
GSM 050 5952 772

begravningsbyra.ingman@netikka.fi

Fullständig begravningservice, Marknadsvägen 1 Smedsby Korsholm

RESOR

- 21-23.10 Oscarsrevyn på Oscarsteatern i Stockholm
Ett enastående tillfälle att se bl.a. Robert Gustafsson och Sanna Nielsen på scenen! **Några biljetter kvar, boka genast!**
- 7-13.11 Spa-resa till Fra Mare Thalasso Spa, Estland
Fra Mare ligger i den estniska semesterstaden Hapsal. Orten har lockat semesterfirare sedan 1800-talet, både ryska tsarer och berömda tonsättare.
- 2-5.12 Julmarknadsresa till Lüneburg och Hamburg
Årets julfirande närmar sig och med det alla stämningsfulla julmarknader. Vår traditionella julmarknadsresa går detta år till Lüneburg som är en gammal Hansa-stad sydost om Hamburg.
- 7-10.12 Julmarknadsresa till Riga
- 20-28.1 Almuñécar
Almuñécar ligger i Spanien 80 km öster om Malaga på kusten Costa Tropical. Klimatet är behagligt, växtligheten tropisk och orten har en spännande historia och långa stränder.
- 4-6.2 Phantom of the Opera - Stockholm
Med Peter Jöback i huvudrollen
- 21.3-4.4 Teneriffa
Playa de las Americas ligger på Teneriffas sydvästra kust på öns mest solsäkra område. Njut av bra klimat, fina badmöjligheter, shopping och god mat.

frimanresor.fi
Sandövägen 23, 10900 Hangö

Tel Hangö 019 - 248 1004
Tel Ekenäs 019 - 248 1090
info@frimanresor.fi

Ett urval av våra resor framöver...

Resor med jultema

- *Julmtomten verkstadsby, Rovaniemi 18-20.11
- *Julmarknad i Rudesheim 2-5.12
- *Tallinn julmarknad 3-5.12

Teater och musikal

- *Fantomen på Operan, Stockholm 17-19.11.2016, 5-8.1 & 3-5.3.2017
- *Mamma Mia the Party, Stockholm 24-26.2, 16-19.3 & 31.3-2.4.2017

Kommande resor ut i Europa

- *Fotboll i England 3-6.3.2017
- Liverpool vs Arsenal
- *Almuñécar 3 veckor 4-24.3.2017
- *Mickes matresa 31.3-7.4.2017

NHL – Toronto Maple Leafs

-med Leo Komarov 20-25.2.2017

Allt detta och mycket, mycket mer...
Ta kontakt med oss för mer information eller om du vill boka!

Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Jakobstad 020 7815 360
www.ingsva.fi

Finlandssvenska kvalitetsresor med svensk-språkig reseledare och max. 20 resenärer.

KAMBODJA

Angkor Wat, Phnom Penh och kusten
Uppliv det fantastiska Angkor Wat som är UNESCOs världs kulturarv. Känn närhistoriens vindslag i Phnom Penh och slappna av vid den vackra stranden vid kusten på en högklassig resort i Sihanoukville.

12-28.1.2017 16 dagar 3.880€

SYDAFRIKA

Moderstaden Cape Town välkomnar oss för den första veckan. Vi får bl.a. besöka Cape Point, Taffelberget, kåkstäder och vin distrikt. Vi får njuta av god mat och goda viner. Vi flyger sedan till Sabie Sand bredvid Kruger park och får uppleva en fantastisk safari.

24.2-8.3.2017 13 dagar 3880 €

Läs om alla resor på
www.martinsresor.ax

eller ring mig på 0457 344 1132
eller mån-fre 9-16 på 018 23 215.

Populära produkter från Saltbutiken.se

Problem med andningen?

DSI Saltinhalator

Testa du också. Flera tusen nöjda kunder kan inte ha fel!

DSI Saltinhalator är ett tryggt val!

Saltluft bra för luftvägarna Lindring kan bl.a. fås vid pollenallergi, kroniska och akuta besvär i luftvägarna och förkylning.

Problem med andning eller hosta?

- Att inhalera bergssalt har hjälpt mig, säger Henry Jansson.

Under många år kunde Henry Jansson, 74, knappt gå upp ur sängen på morgonen på grund av andningsvägrigheter. Han lider av astma, KOL och allergi. - Redan efter en vecka kändes det lättare att andas, säger han.

Inte tid att bli förkyld!

- Jag håller mig frisk tack vare DSI Saltinhalator, säger Alexandra Schauman.

Som professionell konststämmer som turnerar med ishockeyvärlden över är hon ständigt på resande fot.

Jag inhalerar saltluft varje dag, säger Alexandra.

-Tack vare den klarar jag mig undan svåra förkylningar och influenser.

Behöver Ni hjälp med!

- annonsförsäljning
- info tidningar
- fakturering

Kontakta!

CJ Center Kb

tel. 0500-92 45 28
cjcenter@malax.fi

Hälsoduschen

- ett rent under!

- Bra mot psoriasis och eksem
- Lindrar klåda i hårbotten
- Mjuk och härlig duschstråle
- Renar vattnet från klor, kalk och tungmetaller
- Antibakteriell och har alkalisk effekt

FAKTA:

- Passar alla duschslangar
- Sparar vatten upp till 40%
- Germanium- och turmalinkulor

Magnesiumolja

- spraya bort din värk!

Nyhet!

- Magnesiumspray absorberas genom huden
- Lindrar muskel- & nervvärk
- Fyller på magnesiumnivåerna, hjälper kalciumupptaget
- Bra för hjärta och kärl

 saltbutiken.se

Beställ på internet eller via telefon

www.saltbutiken.se

Tel. +46 390 41800

UR EVANGELIET

”Och då gick tjänarna ut på vägarna och samlade ihop alla de träffade på, onda och goda, och bröllopsalen fylldes med gäster.”

Läs mera i
Matt: 22:1-14

OM HELGEN

Att finnas där för någon annan

Jesus förkunnade Guds rike som en gåva. Han förlät också de svåraste synder. Jesus sänder ut de sina i världen för att de ska vittna om denna nåd och tjäna människorna i hans namn. Den kristne är ett Frälsarens sändebud, ”en Kristus för sin nästa”.

RUNT KNUTEN

”För dig, som ej har så stor sångvana, men gärna vill prova på hur det känns eller för dig som vill uppdatera ditt sjungande.”

Vår Ton i Matteuskyrkan
onsdag 12.10 kl. 15.30.

Retreat på Snoan:

VANDRINGSRETREAT 11-13.11.2016

En retreat med stillhet och vandringar ute i naturen. Vi följer den tysta retreatens ramar som struktureras av tidebönera. Meditationerna utgörs av ledda, inte alltför långa vandringar (i alla väder) som leder oss till att lyssna på den yttre och den inre världen. Ledare: Monica Cleve, Claus Terlinden och Birgitta Udd. Pris 200 €. Välkommen!

Retreatgården Snoan
www.snoan.fi
019-244 3032

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrback 044 027 0293, robin.norrback@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN TOMAS RAY

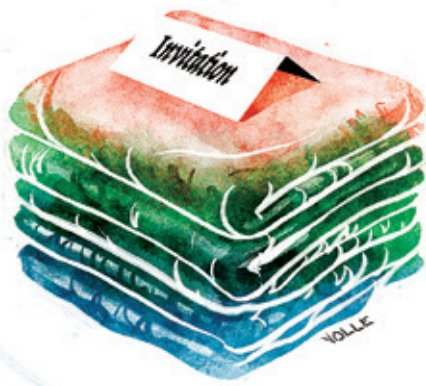

ILLUSTRATION: KARSTEIN VOLLE

Bröllopsinbjudan

JAG HAR den senaste hösten blivit inbjuden till några bröllop. Bröllop där jag varit i rollen som prästen som förrättat vigseln. Ibland har jag fått inbjudan muntligt, i formen: ”Vill du komma med på middagen?” Andra gånger har jag fått en riktig bröllopsinbjudan med information om var och när bröllopfesten hålls och vilka förhållningsreglerna är för festen.

Jag har en bekant som berättade för mig att han en gång blivit inbjuden till ett indiskt bröllop som hölls i dagarna tre och där värden faktiskt försåg bröllopsgästerna med traditionella bröllopskläder. Jag har läst någonstans att det var så man gjorde också på Jesu tid när man kallade något till ett bröllop, man försåg dem också med kläder att ha på festen. Söndagen handlar om en sådan inbjudning, en man som får i uppdrag att bjuda in både onda och goda till bröllopet.

JAG TÄNKER mig att det är ett sådant perspektiv man borde ha i bakhuvudet när man talar om kristendom och Gud med andra människor. Inbjudan är öppen för alla, både onda och goda. Men alla kommer inte att ta emot den. Inbjudningen innehåller inte bara förhållningsregler för festen, den förser också gästen med det som den behöver för att komma på bröllopet. Mission, som jag tänker på när jag skriver det här, tar i dagens läge fasta på just det. Det är inte bara någon som predikar ordet, det är också frågan om att hjälpa människor med vad de behöver för att kunna ta steget fram till en tro på Gud.

Ibland kanske det behövs en byggnad för att man ska kunna fira sin gudstjänst, ibland behöver man få hjälp med det mest grundläggande i livet för att man ens ska kunna ta sig dit, ibland behöver man någon som talar för ens rättigheter och ibland behöver man bli uppmärksam som människa för att komma till en kristen tro.

I DE MODERNA dokumenten som handlar om mission idag talas om en mission som går från periferin in mot centrum. Som rör sig från de svaga i samhället mot det som uppfattas som centrum. En sådan mission ser bra mycket annorlunda ut än den bild av en kolonialistiskt inspirerad mission som många ännu associerar till när de hör ordet mission. En mission som startar från de fattiga och svagas sida har inte kolonialistiska och ut-sugande ambitioner, utan vill verka för att alla ska ha det bra. Den vill verka för att alla får kläder värdiga att gå på bröllop med.

Tomas Ray är stiftssekreterare för mission och internationell diakoni.

#bönetwitter

”Gud, tack för att du bjuder in oss alla till festen i ditt rike.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter
Veckans tweet är skriven av Tomas Ray.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jer. 1:4-10

ANDRA LÄSNINGEN
2 Tim 4:1-5

EVANGELIUM
Matt: 22:1-14

Tjugoförsta söndagen efter pingst. Temat är ”Jesu sändebud”.

PSALMFÖRSLAG

315, 434, 406, 119 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almquist.

I KLARSPRÅK

Präst (från grekiskans presbyteros som betyder ”äldste”) kallar man en person med rätt att leda religiösa ceremonier. Präster finns i många olika religioner och fungerar också som budbärare mellan Gud och människor.

I vår lutherska kyrka hör det till prästens särskilda uppgifter att förrätta gudstjänst och högmässa och dela ut nattvard, samt att sköta förrättningar och ge enskild själavård och bikt. Biskopen och domkapitlet beslutar om vem som ska utses till präst.

Källor: Kyrklig ordbok, evl.fi.

KALENDERN 7-13.10

ÅBOLANDS PROSTERI

☛ **VÄSTÅBOLAND**

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 9.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Lehtonen.
On 12.10 kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Heikkilä, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:
Sö 9.10 kl. 11: Finskspråkig högmässa i kyrkan, Granström, Ollila.

Korpo kapellförsamling:
Sö 9.10 kl. 11: Gudstjänst i kyrkan, Killström, Granlund.

Houtsjär kapellförsamling:
Sö 9.10 kl. 11: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.

Iniö kapellförsamling:
Sö 9.10 kl. 11: Gudstjänst i kyrkan, Vuola.

☛ **ÅBO**

to. 6.10: kl. 18 Bibelsamtalsgruppen, Aurelia.

sö. 9.10: kl. 12 Högmässa, Domkyrkan

ons. 12.10: kl. 13-15 Café Orchidé, Aurelia
kl. 18 Veckomässa, Aurelia
to. 13.10: kl. 18 Bönegruppen, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

☛ **HAMMARLAND**

21 sö e pingst 9.10: Högmässa kl 12
Ingemar Johansson och Carl-Micael Dan

☛ **JOMALA**

Ålands kyrkodagar: Olofsgården: Fre 7.10 kl. 18.30 psalmcafé, barnkörens skivsläpp. Lör 8.10 kl. 13-15.30 Psalmbokstillägget, föredrag Erlandsson, Sjögren.

S:t Olofs kyrka: Lör 8.10 kl. 18.30 Allsångskonsert, Ålands kyrkosångskrets. Sön 9.10 kl. 11 Festmässa KD, SÅ.

Ons 12.10. kl. 12: sopplunch, gäst KD.

NYTT! Tors 13.10 kl. 18: Bibelmeditationsgrupp startar, Ång.

OBS! Tors 13.10: sista anmälningsdag för inbjudna till födelседagsfesten.

☛ **MARIEHAMN**

09.10 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, G S, J D.
13.10 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, G S, G K.

Sopplunch: kl. 12 i församlingshemmet, pris 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500

☛ **SUND-VÄRDÖ**

Söndag 9.10 kl. 11.00: Gudstjänst i Vårdö kyrka. Roger Syrén, Kerstin Olsson.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

☛ **KORSNÄS**

To 6/10 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.

Fr 7/10 18.30: Kvinnocafé i Församlingshemmet

Sö 9/10 11.00: Högmässa i Kyrkan, Predikan: Anders Vernström.

Sö 9/10 13.30: Andaktsstund i Taklax bönehus, Anders Vernström, Ole Björkström, Guy Kronqvist.

Sö 9/10 15.00: Andaktsstund i Molpe bykyrka, Anders Vernström, Ole Björkström, Guy Kronqvist.

Må 10/10 13.00: Korsbäck missionskyrka i Bygården.

Ti 11/10 13.00: Taklax missionskyrka i Bönehuset.

Ti 11/10 18.00: Kyrkans Barn-timme i Taklax bönehus. Samling varje tisdag kväll.

Ti 11/10 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.

On 12/10 10.00: Promenixarna.

On 12/10 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet, gäst: Frank Isaksson.

On 12/10 18.00: Skriftskola i Församlingshemmet.

To 13/10 13.00: Molpe missionskyrka i Bykyrkan.

☛ **KRISTINESTAD**

kristinestadssvenska församling fi
Internationell afton: fr 7.10 kl 18 i K:stads förs.hem. Gäst: Nik Österlund. Tema: ”The good Shepherd”. Pastor Asher Kalim från Pakistan medv. Servering

Höftfest: lö 8.10 kl 18 Obs tiden! i K:stads förs.hem, Jarkko Willman. Sanna Ek och Rebecka Store framför en pjäs om psalmförfattaren Fanny Crosby, servering

Högmässa: sö 9.10 kl 10 i Sideby, Saarinen, Martikainen. Transport 0400-763325

Familjegudstjänst: sö 9.10 kl 18 i K:stads förs.hem, Peter, Olle och dagklubbarn

Bibelsamtal: sö 9.10 kl 18 i L:fjärds förs.hem, Eklöf

Diakonisyföreningen: må 10.10 kl 14 i L:fjärds förs.hem

Missionssyföreningen: ti 11.10. kl 12 i Härkmeri bönehus

Pensionärsamling: on 12.10 kl 12.30 i L:fjärds förs.hem, Peter och Gurli Lassus, Martikainen

Församlingsafton: lö 15.10 kl 18 i K:stads förs.hem

☛ **NÄRPES**

www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 8.10 kl 15: ”Följ mig!” OAS-dag i församlingshemmet. Undervisning med samtal i grupper. Jan Nygård

mässa i Närpes kyrka, Jan Nygård, pred., Ingvesgård lit., Laudate, S o. G. Lindén

Må 10.10 kl 13: Symöte på Luthergården

Må 10.10 kl 18.30: Sorgegruppen i Arken.

Ti 11.10 kl 14: Tiistaikerho i Arken.

On 12.10 kl 12: Pensionärsamling i församlingshemmet. Börjar med mat. Gunnar Särs visar bilder och berättar om Egypten. Wallin, Norrvik. S.Lindén.

Övermark
To 6.10 kl 19: Kören samlas i församlingshemmet varje torsdag. Nya sångare är välkomna att delta i ny grupp.

Fr 7.10 kl 19: Efo-tema på Luther-ska bönehuset, Kristian Sjöbacka, M.Jakobsson

Pörtom
To 6.10 kl 13: Pensionärsamling i församlingshemmet. Sundqvist, Carling, G.Lindén.

On 12.10 kl 13: Pörtehemmets kyrkdag i Pörtom kyrka, Sundqvist, Lindén

KORSVOLMS PROSTERI

☛ **BERGÖ**

Fr kl 20: Ungdomskväll, Englund, frivilliga ledare

Sö kl 14: Gudstjänst, Englund, Erica Nygård.

Må kl 10: Familjeklubben, Norrgård.

Ti kl 13: Missionssyföreningen.

On kl 18: Kyrkokören, Brunell.

☛ **KORSVOLM**

Gudstjänst: 9.10 kl 10 i kyrkan o. högmässa kl 12 i Smedsby förs.g. Lindblom o. Källström.

Förmiddagsandakt: i Smedsby förs.g. 11.10 kl 11.

Diakonimottagningen: stängd 11.10.

Kinnokväll: i Smedsby församl. gård 12.10.kl 18. Tema: Vad gör jag med min tid? Hur tar vi vara på vår tid på bästa sätt? Vi funderar på prioriteringar och gör övningar i grupp. Andakt och servering. Möjlighet till barnpassning i dagklubbstutrymmena.

Karagruppen: träff i Smedsby förs.g. 12.10. kl 14.

Ingen samling: i Smedsby öppna familjedagklubb 7.10. Samling för pappor och barn lö 8.10 o. 19.11. Utedag 14.10.

☛ **KVEVLAX**

Talko inför höstmarknaden: to kl 18 i ds.

Höstmarknad: fr kl 10-17 i Drängstugan. Försäljning av grönsaker, rotfrukter, gurksallad, hembakt, lotter m.m. Gratis kaffe o dopp! Gåvor mottages med tacksamhet to 6.10 kl 18-19 i Drängstugan eller direkt till försäljningsbordet. Arr: Missionskommittén i Kvevlax församling. Välkommen!

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 7.10 Claus Terlinden, Karis **Sö** 9.10 9.03 Ett ord om helgen **Må** 10.10 Daniel Björk, Helsingfors **Ti** 11.10 Yvonne Terlinden, Karis **Ons** 12.10 Stefan Äng, Geta **To** 13.10 Ingemar Johansson, Mariehamn.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 7.10 Jan-Erik Nyberg, Jakobstad **Sö** 9.10 Kaj Granlund, Esse **Må** 10.10 Bevarade ord: Margareta Melin. Uppläsare: Monica Heikel-Nyberg **Ti** 11.10 Christer Åberg, Lovisa **Ons** 12.10 Ortodox aftonbön. Jonas Bergenstad, Lahtis **To** 13.10 Bo-Göran Åstrand, Jakobstad.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 9.10. Puls-gudstjänst med Petrus församling i Helsingfors. Predikant: Daniel Björk.

VEGA

HIMLALIV

Spåren efter en flygplanskrasch

Den 3 januari 1961 störtade ett flygplan i Kvevlax. Alla ombord, 25 personer, omkom. Bland passagerarna fanns **Bo-Sanfrid Höglunds** pappa. Himlaliv på Arenan och i Yle Fem må 10.10 kl.18.30, repris 12.10 kl.22.30.

Föräldra-barnträff: on kl 10-11.30 i ds.

Pensionärskören övar: on kl 12 i fh.

Pensionärsksamling: on i fh, mat kl 12.45, samling kl 13.30, Emilia Kuni, Rodney Andrén berättar o visar bilder från Canada samt strapatserna i Sverige. Pensionärskören.

Skriftskolans månadsträff: on kl 18 i fh.

Församlingarnas mötesserie i Kvevlax 14-16.10:

Fr 14.10: kl 19 Kvällsmöte i Missionskyrkan, Bjarne Rönqvist

Lö 15.10: Kyrkvandring, vi går tillsammans genom byn från kyrka till kyrka (den som inte kan gå tar bil), kl 17 Sång i Elimkyrkan, kl 17.45 Gemensam vandring till Missionskyrkan, kl 18 Predikan i Missionskyrkan, Kaj Holtti, kl 18.45

Gemensam vandring till Församlingshemmet, kl 19 Bön o förbön i Församlingshemmet, servering

Sö 16.10: kl 10 Högmässa i Kvevlax kyrka, Anders Lundström, kl 14

Avslutningsmöte i Kuni Betesda, Kaj Holtti

Arr. Kvevlax förs., Betesdaförs. i Kuni, Elimkyrkan i Kvevlax, Kvevlax

missionskyrka

MALAX

Skriftskolan: inskrivning fre 7.10 kl 18 i KH, för ungdomar födda 2002 eller tidigare.

Gudstjänst: sö 9.10 kl 10 i kyrkan. Kyrkkaffe. Predikant Kimmo Puolitaival från Finlands Fridsförenings Centralförbund. Norrback, Katri Lax.

Finsk gudstjänst: sö 9.10 kl 12 i kyrkan. Kyrkkaffe från kl 11. Predikant Tapio Majuri från Finlands Fridsförenings Centralförbund. Norrback, Katri Lax.

Missionssyfoöreningen: tisdagar kl 13-15 i KH och torsdagar kl 13-15 i FH.

Diskussionsgruppen Amici: ti 11.10 kl 19 i KH.

PETALAX

Gudstjänst: sö 9 10 kl 11 Björklund, Nygård

REPLIT

Gudstjänst: sö kl 10 i Replot, Kuni, Wargh.

Mathörna i Björkögården: on 12.10. kl 13, anm för maten senast må 10.10. till Lähdesmäki eller Nystrand.

SOLF

Kvinnofrukost: lö kl. 9 i förs.hemmet. "Glitmar från Kenya", Linvi Snickars.

Högmässa: sö kl. 10, Leif Snellman, Heidi Lång.

Pensionärsträff: on kl. 13. "Att växa upp i en lanthandel", Gösta Willman.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN

Högmässa: sö kl 13 Hänninen, Mikael Heikius. Diakonins söndag. Skriv - o teckenspråkstolkad. Kyrkkaffe.

Morgonbön: to 13.10 kl 9 Hänninen, Andersson.

En kväll kring parrelationer o familjeliv: för föräldrar med barn i dagklubbssaldern to 27.10 kl 18.15 i stora förs.salen, Skolhusg. 28. Familjeråd. Siv Jern o Sami Saharinen. Barnpassning. Matservering kl 17.30-18.15. 5€ vuxna, 2.50€ barn 4-12 år. Barn under 4 år gratis. Anmäl senast 20.10 tfn 06 3261 309.

DRAGNÄSBÄCKS KYRKA

Högmässa: sö kl 11 Hänninen, Monica Heikius.

SUNDOM KYRKA

Vuxensoppa: fre 7.10 kl 18 i prästgården. Soppa, kaffe, hemlig gäst. Pris 5€.

Barnkonsert: lö 8.10 kl 16. Sundom skolkör, kompband. Allsång. Mikael o Monica Heikius. Andakt Hänninen. Servering. Fritt inträde.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fr 7.10 kl 13.30: Andakt i Esselunden, Cederberg.

-kl 14.15: Andakt i Essehemmet, Cederberg.

-kl 20: Ungdomssamling i Fyren, Mariann Häger.

Lö 8.10 kl 15: Höstmöte i Punsar bönehus, Timo Kontio, Roger Petersson.

-kl 18: Nattvardsgång i kyrkan, Markus Ventin, Granlund.

-kl 20: Ungdomarna deltar i ungdomssamlingen "Ja till ett gott liv!" i Cronhjelmsskolan i Larsmo. Elise Lindqvist och Pontus J Back medverkar.

-kl 20.30: Sångstund i Punsar bönehus.

Sö 9.10 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Alexei Krongolm, Granlund, Ray. Textläsare Riitta Sandbacka, dörrvärdar Slätkulla-Fors-Gers.

-kl 13: Höstmötet fortsätter i Punsar bönehus med tal av Timo Kontio, Markus Ventin, Olavi Forsbacka, Alexei Krongolm m.fl.

On 19.10 kl 12: Lunch för dagliga i församlingshemmet, Helena Cederberg. Anmälan senast to 14.10 till husmor, 040 3100 458.

Lö 22.10 kl 9-11: Kvinnofrukost i församlingshemmet. Johanna Wargh berättar om livet i Istanbul. Anmälan (ange ev. dieter) senast 13.10 till 040 3100 458 eller 040 3100 454.

JAKOBSTAD

To 19: Kvinnocafé i FC. "När glädjen inte kommer", Katarina Vesterund. Turpeinen, Borgmästars.

Fr 10.30: Nattvardsgång i FC i samband med de äldres vecka, Krokfors, Östman, diakoniarbetarna, sång Raimo o Boris. Kafeservering från kl. 9.30.

Lö 18: SLEF:s missionsafton i FC, Leif Erikson.

Sö 10.30: Söndagsskola med små och stora i FC. Gemensam lunch.

12: Högmässa i kyrkan, Turpeinen, Salo, Östman, Kyrkokören.

15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Heikki Peltola.

17: Fokus FEST i FC. "Celebrate", Björk.

Ti 13: Tisdagssamling på Station 1, Tomas Portin.

On 13.30: Kyrkostrands missions-syfoöreningi Kyrkostrands förs.hem, andakt Salo.

To 19: Stickcafé i Bonäs prästgård.

KRONOBY

Högmässa: sö 9.10 kl 10.00 i församlingshemmet, Ventin

Frukost: sö 9.10 kl 9.00 (hotellfrukoststil) i fh, 5 €/10€ familjer. Barnprogram under högmässan.

Arr KU Kronoby

Compleorium: må 10.10 kl 20.30 i fh

Psalmkväll, sånger ur nya psalmbokstillägget: on 12.10 kl 18.30 i fh

LARSMO

Lö 8.10 kl. 20 Ungdomssamling: i Cronhjelmsskolan. Tema: "Ja till ett gott liv". Kurt Hellstrand, Rickard Eklund, Elise Lindqvist och Pontus J Back medverkar. Arr: LFF:s ungdoms- och familjearbete, Pedersöre och Larsmo församlingar.

Sö 9.10 kl. 10 Högmässa: i församlingshemmet (Obs platsen), Lassila, Wiklund, sång av barnkörererna. De äldres dag. Kyrklunch efter gudstjänsten. Kyrkvård: Diakonidirektionen.

To 13.10 kl. 18 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Wiklund.

- kl. 18.30 Kvinnocafé: vid Inremissionshemmet med Marketta Widjeskog. Hennes tema: "Guds ledning i mitt liv".

Orgelkonserten: 9.10 iniberad.

Kansliet: stängt 13.10 p.g.a. skoling.

NEDERVETIL

Andakt: to 6.10 kl. 14.00 i Sandbacka Vårdcenter, Kyrkokören och Pensionärskören.

Andakt med HHN: fr 7.10 kl. 13.00 i pensionärshemmet, Store.

Höstmöten/4 G: lö 8.10 kl.19.00 i fh, Bengt Lassus, barnkören Kungens Ungar och Jenny Pulkkinen.

Frukostbuffé: sö 9.10 kl. 9-10 i fh, frivillig avgift till förmån för missionsavgiften.

Högmässa: sö 9.10 kl. 10.00, Store, Lassus, Paletten och blåsorkestern.

NYKARLEBY

Höstläger för åk 1-6: Pörkenäs 20-21.10, åk 1-6. Pris 40 euro, syskonrabbatt. Anmälan: ann-charlott.ek@evl.fi, frågor: 040 8687061.

NYKARLEBY

Lö kl 18 Vålgörenhetskonsert: Röda fjädern, kyrkan, Church Hill Boys, Håkan Streng, Nykarleby damkör o manskör, Heléne Nyberg. Programblad 10 e. Arr. Lions Älvor. Obs. tiden!

Sö kl 10 Högmässa: Sandvik, Ringwall

Må kl 13 Socklot missionskrets: bönehuset

-kl 18 Kenyamination: fh, Monica Borgmästars

Ti kl 19 Bibel, bön o samtalsgrupp: fh

To kl 13 Samtalsgrupp för män: fh

-kl 13 Besökstjänsten: Hagaborg

-kl 19 Församlingsfaddersamling: fh. Fler frivilliga faddrar behövs! Info: Lotta 040 8687061

MUNSALA

Fr kl 13 Nattvardsandakt: pensionärsh. Sundstén, Borgmästars

Lö kl 13 Bönehusets dag: Pensala, bokloppis, bakverk, lotteri, servering. Kl 14 Sångstund, strängbandet

Sö kl 15 Baby-barnkyrka: Sundstén, församlingsfaddrarna. Servering av smörgås, saft o kaffe i fh.

-kl 18 Lovsång o förbön: fh, Ulf Sundstén

On kl 13.30 Symöte: prästg.

-kl 18.30 Scoutpatrull Puma: prästgården, från åk 4. Nya scouter välkomna med!

To kl 14 Församlingscafé: Monäsbodens klubblok

JEPPU

Sö kl 12 Finsk högmässa: kyrkan, Sundstén, Ringwall

PEDERSÖRE

Sorteringstako: To 18 i Missionsstugan

Andakter:

- Fr 14 i Pedersheim, Eklund, D. Häggblom

- Må 13.30 i Flyngårdets pensionärshem, Eklund

Ungdomskväll: Fr 20 i Kyrkhemmet i Bennäs

Sång i Guds värld - psalmafthon kring nya psalmboksförslaget: Lö 19 i kyrkan, Kyrkokören, St Olofskören, Barnkören, Spelmanslaget, Sandstedt-Granvik, D. Häggblom, Häggblom

Ja till ett gott liv! - Störungdomsamling: Lö 20 med Elise Lindqvist, Sverige och Pontus J.Back i Cronhjelmsskolan

Högmässa: Sö 10 med nattvard i kyrkan, Häggblom, ass. Gun-Maj Näse, textläsare Birgitta Holmvik, dörrvärdar Lövvö, Sandstedt-Granvik, D. Häggblom

Mikaelidagsmöte: Sö 14 i Lövvö bönehus, Jan-Erik Nyholm, Hans Häggblom

Sammankomst: Sö 15 i Flyngårdens bönehus

Symöte: Ti 13 i Källby bönehus, Häggblom

Bönegrupp: To 13.10 kl 18.30 i Kyrkhemmet i Bennäs

Missionsstugan: Oktober-december inkomsterna går till hjälpbehövande i nejden genom diakonin i Pedersöre, Jakobstads svenska och finska församlingar.

PURMO

To 6.10 kl 19.30: Församlingskören övar i kyrkhemmet.

Fr 7.10 kl 20-24: Öppet hus i Lyjo.

Lö 8.10 kl 19: Lovsångs- och förbönkväll i Zion, Tuula Vilo, Johansson m.fl.

-kl 19.30: Möte i Emaus bönehus. Tal, sång och musik med Gerbykvartetten.

Sö 9.10 kl 10: Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson.

-kl 12: Högmässa i Ävist bykyrka, Portin, Johansson.

Må 10.10 kl 14: Caffée i Föuskäl-larn. Gäst Helena Jansson. Frivillig avgift för kaffet går till lokala diakonin i Purmo.

-kl 19.30: Salamu i Ävist bykyrka.

Ti 11.10 kl 18: Drängstugans personalmöte i prästgården.

To 13.10 kl 19.30: Församlingskören övar i kyrkhemmet.

TERJÄRV

Skriftskola: fr 7.10 kl 15.40 i församlingssalen (Gamla Terinit).

Filmkväll: fr 7.10 kl 19 hos Johanna och Baqer.

Högmässa: sö 9.10 kl 10, Niklas Wallis, kantorn, sång av Josefine Döfnäs.

Sanoin ja sävelin: sö 9.10.kl 14 i kyrkan, Esa Polso, Maritta och Matti Tynnismaa, Gitarrgrupp från Jeppo, A-M Hästbacka, Mariat.

Föräldra-barngrupp: i förs.h. (Hästbackavägen 1) må 10.10 kl 10.

Dagklubben: fortsätter vecka 41 i det nyrenoverade förs.h. (Hästbackavägen 1)

TALKO: ti 11.10 börjande kl 8 framåt från Terinitis gamla fastighet. Lösöret flyttas tillbaka till det nyrenoverade församlingshemmet. Vi behöver din hjälp! Om Du har tid att hjälpa med flyttet, anm. Dig snarast till Sixten Ahlsved telnr 050-3087642.

Pastorskansliet och ekonomikontoret stängt från 10 - 14.10 pga av flyttning. Vid brådskande ärenden kontakta khden telnr 050-3039974.

Höstdagar i Kortjärvi: 14-16.10.2016.

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 9.10 KL. 10: GUDSTJÄNST I S:T OLOFS KAPELL, Pelling, Lindberg, Camilla-Wiksten-Rönbacka

KL. 12: HÖGMÄSSA med prästvigning i domkyrkan, Lindgård, Puska, Björn Vikström, Tollander, Söderström, Ensemble del Duomo, Marianne Kulps gudstjänstgrupp, barnansvarig Nina Fontell, Färdtjänst.

KL. 18: KVÄLLSMÄSSA I Lilla kyrkan, Stråhlman, Evening Mess, testund

LAPPTRÄSK

sö 9.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, SL, PJ. Marthomas kyrkogångsdag. Kyrkkaffe i församlingshemmet

on 12.10 kl. 9.30: Vuxen-barn i församlingshemmet

on 12.10 kl. 18.30: Psalmsångskväll med missionstema i församlingshemmet. Gäst Mia Westerling, tidigare missionär i Nepal. AK, PJ

to 13.10 kl. 18.30: Tjejgruppen i församlingshemmet, Elin Lindroos

LILJENDAL

lö 8.10 kl. 14: Lokala förmågor goes mission, vålgörenhetskonsert i Liljendalgården. Sång, musik, dikt och teater får vi se och höra på scenen. Inträde 10 euro för vuxen (barn under 12 år gratis), går oavkortat till arbetet bland funktionshindrade i Etiopien. Kaffe och lotteri (vi lottar ut av REKO-ringen donerade produkter). Kom och njut!

sö 9.10 kl. 12: Tvåspråkig högmässa i kyrkan, SL, PJ, Refrängen. Efter högmässan födelsedagsfest i Mariagården för dem som fyller eller fyllt 75, 80, 85 eller 90 år under 2016

ti 11.10 kl. 10: Vuxen-barn i Mariagården, Teresa Lindroos

on 12.10 kl.14: Andakt i Rosenkulla, AK

on 12.10 kl. 18.30: Psalmsångskväll med missionstema i Lappträsk församlingshem, Lappträskvägen 24 B. Gäst Mia Westerling, tidigare missionär i Nepal. AK, PJ

LOVISA

Högmässa: sö 9.10 kl 10 i kyrkan, Blom, S af Hällström

En Euros Café: ti 11.10 kl 13-15 i Tikva

INPRICKAT

FÖR MIG ÄR det viktigt att gå i kyrkan. Jag brukar sitta i Helsinge kyrka S:t Lars också när det inte är gudstjänst, för att få lugn och ro.

För mig handlar gudstjänsten om en tacksamhet från mig till Gud. Jag tycker inte att det jag gör i min lärtjänst eller det att jag ber hemma räcker. Jag har så mycket att vara tacksam för att jag vill ägna tid åt det i gudstjänsten.

”Jag har så mycket att vara tacksam för.”

Tiina Borgsten, Vanda svenska församling

På "Inprickat" delar församlingsmedlemmar med sig av något församlingsprogram de har prickat in i kalendern.

BEGRAVNINGSPLATS HELSINGFORS

Utforska Vilan

Föreningen Minnesvårdarna gör en oktoberutflykt till begravningsplatsen Vilan.

Brändö villastad har en egen begravningsplats på ön Vilan. Den togs i bruk 1925. Kapellet är ritat av Armas Lindgren. Flera generaler och Mannerheim-riddare ligger begravna här, bland andra Erik Heinrichs.

Samling vid Brändö metrostation torsdagen den 13 oktober kl.17, intendenten guidar. Ingen avgift och ingen anmälan behövs.

Bibeltudiegruppen: ti 11.10 kl 18 i församlingshemmet
Morgonkaffe: to 13.10 kl 8:30 i Tikva **Ungmässa och skribainskrivning:** to 13.10 kl 18 i kyrkan, af Hällström, Blom, Tollander, Karlsson
På kommande:
Orgelberättelse: När valen slukade Jona fr 14.10 kl 10 i kyrkan

PERNÄ

Café Mikael: fr 7.10 kl. 10–11.30 i Mikaelstugan, Ingegerd Juntunen.
Högmässa: sö 9.10 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski.
Mässa: sö 9.10 kl. 13.00 i Sarvsalö kapell, Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski.
Baggnäs–Tervik diakonikrets: ti 11.10 kl. 13.00 hos Ritva Munck–Tennberg, Ingegerd Juntunen.

SIBBO

SIBBO KYRKA: Sö 9.10 kl. 12, Mässa. Helene Liljeström, Mauriz Brunell.
Bibeltudium inleds: Box: 9.10, 16.10, 23.10 kl. 16, Bykyrkan Tabor (tema: Jobs bok). Paipis: 26.10, 2.11, 9.11, 16.11, 23.11 kl. 18, Norra Paipis Bykyrka (tema: Första Korinthierbrevet). Stefan Djup-sjöbacka.
Diakoniföreningen: Må 10.10 kl. 15, hos Barbro Hindsberg (Gesterbyv. 208)
Samtalsgruppen på Linda: Ti 11.10 kl. 13.15. Ann–Lis Biström.
Sjueuroslunch: Ons 12.10 kl.12, Kyrkoby församl.hem. Andakt: Liljeström.
www.sibbosvenskaforsamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 7.10
kl. 9.30: Utfärd till marknaden i Borgå, start från Kiasma. ENDAST för anmälda.
kl. 12.15–13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
kl. 21.00: Natt i Johanneskyrkan, med katakombmässa kl. 23.30.
Sö 9.10
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Terho, Henricson. S:t Jacobskören medverkar. Kyrkkaffe.
kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Westerlund, Terho, Enlund. Chorus Sanctae Ceciliae medverkar. Kyrkkaffe. Charlotte Steffansson från Finska Missionssällskapet berättar på kyrkkaffet om ”The Culture Children och att vara missionärsbarn”.
Må 10.10
kl.13: Samtalsgruppen i Majblomman, Sanitärsgatan 4. Stefan Djupsjöbacka.
kl.14–18: Häng i Tian. Öppet hus i ungdomslokalen. Romberg.
Ti 11.10
kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Sari Pyykönen.
kl. 13–14.30: Musiklek i Bokvillan, Tavastvägen 125. Isaksson.
kl. 18: Bön för fred i Johanneskyrkan. Repo–Rostedt och pastor Ramez Ansara från arabiska församlingen i Helsingfors. Mässans språk är engelska. Teservering i kryptan

On 12.10
kl. 10–11.30: Musiklek i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. Isaksson.
kl. 13–15: Diakoniträffen deltar i ”Natur i stan” med Anders Albrecht. Kampens servicecentral, Salomonsgatan 21B. Salenius.
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck–Nielsen, Enlund.
To 13.10
kl. 13–15: Musiklek i Bokvillan, Tavastvägen 125. Isaksson.
kl. 17: Cellverksamhet ”Guds närvaro i vår samvaro” i S:t Jacob. Gertrud Strandén.
kl. 19: Mässa med förbön i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Böckerman.
Middagsbön: i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.
Kom! Tyst retreat: på Snoan 18–20.11.2016 för Johannes församlings medlemmar. Kom och upplev en tyst gemenskap i Snoans vackra miljö! Under retreaten finns det möjlighet att

delta i bibelmeditationer, vägledning, tideböner och mässor. Retreatledare: Anna Maria Böckerman och Maria Repo–Rostedt. Retreaten kostar 70€. Den som vill kan åka med gemensam transport för 35€. Vi startar fredag kl. 16.15 och är tillbaka söndag ca kl. 17.30. Anmälningar senast 2.11 till Maria Repo–Rostedt, tfn 09 23407738, 050–577 39 95, e-post maria.repo-rostedt@evl.fi.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi
Kansliet är öppet: må, ti, to, fr kl 9–14, on kl. 12–14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3 LÖ 8.10 kl. 12.30–14: Kaffe på plattan utanför Matteuskyrkan. Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Vi erbjuder också möjlighet till samtal och förbön. Kyrkan är öppen och du kan i stillhet sitta där en stund. Du är också välkommen att hjälpa till. Vi behöver dig som vill bjuda in människor som går förbi, dig som vill servera kaffe och dig som vill samtala och be för människor. Kontaktperson Carita Riitakorpi, carita.riitakorpi@evl.fi, 09–23407328. Arr. Matteus församling, Vartiokylän seurakunta och St. Mathew’s Lutheran Church. Välkommen!
Sö 9.10 kl. 12: högmässa, Johan Hallvar, Mimi Sundroos. Söndagsskola. Kyrkkaffe.
Ti 11.10 kl. 18.30–20.30: kyrkkören över i Matteussalen. Mera info: Mimi Sundroos, 040–5840296.
On 12.10 kl. 8.30–9.00: morgonmässa, Stefan Forsén.

On 12.10 kl. 15.30–16.30: Vår Ton (fd. Rostrostén) för Dig, som ej har så stor sångvana, men gärna vill prova på hur det känns eller för Dig som vill uppdatera Ditt sjungande. Mera info: Mimi Sundroos 040–5840296 eller e-post marianne.sundroos@evl.fi
On 12.10 kl. 18: Matteus Ungdom – mässa. Kort mässa med bönvandring. Kyrkfiika efteråt.
On 12.10 kl. 18: samling för gudstjänst–diakonier (1 vän).
To 13.10 kl. 11–12.30: Folkhälsans sällskapsgrupp – en mötesplats för seniorer. Vi samlas i Matteuskyrkans andra våning, utbyter tankar och erfarenheter och diskuterar kring ett tema. Gruppen leds av Karola Forstén.
To 13.10 kl. 12–14: stickklubben samlas i Matteussalen. Mera info: diakonissa Carita Riitakorpi, 050–3803986.
MARIELUNDSKAPELLET I NORDSJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7
Sö 9.10 kl. 10: högmässa, Johan Hallvar, Mimi Sundroos. Kyrkkaffe.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fre 07.10
• **kl. 10.00:** Hälligång med lek & sång i Hagasalen, Vespervägen 12. För barn 0–5 år med förälder. Kaffeservering efteråt. Ledare Juliana Mikkonen.
• **kl. 18.00:** Ungdomssamling på Haga Prästgårdsv. 2
LÖ 08.10
• **kl. 10.30:** Kvinnobrunch i Hagasalen, Vespervägen 12. Gäst är Pia Fagerholm och hennes dotter Adele. Musik: Anne Ingman–Virtanen och Liisa Ahlberg.
SÖ 09.10
• **kl. 10 Högmässa:** Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thyllin, Hilli.
• **kl. 12 Högmässa:** Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Thyllin, Hilli.
• **kl. 16.30:** Puls gudstjänst i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12. Barnkyrka för 3–8 år och 9–13 år ordnas under Puls–gudtjänsterna
Må 10.10
• **kl. 10.00:** Hälligång med lek & sång i Malm, Malmin srk–talo, Pehrstråket 16. För barn 0–5 år med förälder. Kaffeservering efteråt. Ledare Juliana Mikkonen.
• **kl. 14.00:** Hälligång med lek & sång i Munksnäs kyrka, Taivastupa, Tegelstigen 6. För barn 0–5 år med förälder. Vi börjar med kaffe. Ledare Juliana Mikkonen.
Ti 11.10
• **kl. 10:** Babyrytmik i Hagasalen, Vesperv. 12. En sångstund för bebisar mellan 0–12 månader med förälder. Ledare Liisa Ahlberg.
• **kl. 12.30:** Dagscafé i Mänsas kyrka, Skogsbacksvägen 15. Andakt, kaffe,

KÖRSÅNG ÅLAND

Koral- och taizékör

Koral- och taizékören i Lemland–Lumparlands församling är en kör för alla som vill bidra till en livlig psalm- och taizésång på gudstjänsterna. Man övar in söndagens psalmer och deltar sedan i gudstjänsten.

Övningarna är torsdagar kl. 19 i Lemlands kyrka och söndagar en timme före gudstjänsten i aktuell kyrka, oftast kl. 10. Du binder inte upp dig utan deltar när det passar.

Frågor? Kontakta kantor Ådám Kiss via telefon: 04573431770 eller viae– post: kronsten@hotmail.se.

program och samtal. Bodil Sandell.
Ons 12.10

• **kl. 12.30:** Månadslunch med andakt i Hagasalen, Vesperv. 12. Pris för lunchen är 5€. Anmälning senast 10.10 till diakonissorna.
• **kl. 14.30:** Barnkör i Hagasalen, Vesperv. 12. Alla barn från 6 år uppåt varmt välkomna! Ledare Liisa Ahlberg.
To 13.10
• **kl. 13:** Torsdagsvardagsrum på Vespervägen 12 som diakonissorna ordnar. En mötesplats med fri samvaro. Kom och träffa oss och andra! Kaffe med dopp. Alla välkomna.
• **kl. 19.00:** Petrus Vokalensemble i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Intrökar för ovana körsångare 18–19, även mer vana körsångare välkomna. Ledare Peter Hilli.
Övrigt
• **Välkommen med på församlingsretreat!** Petrus församling ordnar en församlingsretreat 4–6.11.2016 på retreatgården Snoan. Sista anmälningssdag 26.10.2016. Vi får tillsammans dra oss undan för att lyssna till, tala med och vila hos Gud. Mer info och anmälan på www.petrusforsamling.net
• **Konsert:** i Malm kyrka den 23.10. kl.18 med Harry Dahlström – baryton och Kaj–Erik Gustafsson – orgel. Musik av Jean Sibelius: Opus 113 i sin helhet samt samtliga orgelverk. Inträdet är fritt.

HELSINGFORS PROSTERI

Tomasmässa: firas i Johannes kyrka tisdag 25.10. kl.18. Tema: Förlåt varandra. Predikant: Lucas Snellman. Liturg: Tomas Ray.
Helsingfors prosteri och de gemensamma arbetsföremåna är med i Helsingfors bokmässa: 27–30.10.20216. Monterns nummer är 6h81. Tidningen Helsingfors Extra utkommer till måss–samt. Dessutom är vårt prosteri med i Hbl:s bokmässobilaga.
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019–0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En webberad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour Användaren behöver inte uppge namn, e–postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors, som behandlas anonymt och konfidentiellt. Kyrkans chatt dejourerar måndag till torsdag kl.18–20.
KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8–20 och veckoslut samt helgdagar 10–18.
Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 9.10. um 11 Uhr: Gottesdienst mit Abendmahl (Beutel)

OLAUS PETRI

Lö 8.10 kl. 18: Helgsmålsbön – Musikandakt. Nina Fogelberg, sopran och Kaj–Erik Gustafsson, orgel. Vokal och instrumental musik av Kaj–Erik Gustafsson.
Sö 9.10 kl. 11: Högmässa. Viinikka, Laakkonen–Yang.

EVANGELIFÖRENINGEN

Skarpskytteg. 13 A Hfrs
Ti 11.10 kl 18 Henrik Perret: Andlig förnyelse.
Övr. hösten www.slef.fi

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 9.10:
Esbo domkyrka kl. 12.15 konfirmation av Houtskär–skriftskolan. Jäntti, Köykä, Kronlund. Hjälpiskören medverkar. Hagalunds kyrka kl. 12. Rönnberg, Wikman. Kyrkkaffe.
Familjeklubbar för föräldrar och småbarn: Köklax kapell, Handelsb. 1, varje on kl. 9.30–11.30. Sökö kapell, Sökög. 3. Sång och lek, varje ti kl. 9.30–11.30. Mattby kapell, Lisasgr. 3. Imse–Vimse–klubben, varje to kl. 9.30–11.30. Start 25.8. Ingen förhandsanmälan, ingen avgift, välkommen!
Skriftskolan 2017: Ett brev med infor-

mation om skriftskolan 2017 har postats till alla medlemmar i Esbo svenska församling som är födda år 2002. Elektronisk anmälan 10 – 30.10 på www.esboforsamlingar.fi/skriftskola. Föräldrainformation inför anmälingen i Köklax kapell, Handelsbacken 1, on 12.10 kl. 18. Varje skriftskolgrupp har också egna föräldrasamlingar. De ordnas vid första träffen för varje grupp, en vardagskväll i november/december 2016 eller januari 2017.
Ungdomskväll: Sode, Sököv. 14, ti 11.10 kl. 17–30, Dannholm.

Vad säger Luther om Fördärvaren?: Braskväll för kvinnor på Matakärs lägercentrum, internatet, Matakärv. 3, to 20.10 kl. 18.30. Vi tänder brasan, dricker kvällste och diskuterar med kvällens gäst Annika Luther, som berättar om sin bok ”Fördärvaren”.

Samlingar för seniorer & daglediga kl. 13–15: Träffdax i Köklax kapell ti 11.10, Sökö kapell ti 11.10, Kalajärvi kapell to 13.10.

Öppen mottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må och to kl. 10–12. Diakoniarbetet på plats, man kan komma in i olika ärenden, beställa längre tid till själavård, för utredning av ekonomiska bekymmer m.m.
Sorgegruppen: Olars kyrka, svenska sidan, on 12.10, 26.10, 2.11 och 9.11 kl. 18.30 –19.30. Du som nyligen genom dödsfall har mist en anhörig eller nära vän är välkommen med för att samtala. Ingen förhandsanmälan. Mer info: Kira Ertman, 050 358 1014, kira.ertman@evl.fi

Dystra landskap?: Går livet i mörka färger? Har de ljusare nyanserna i livets färgpalett tagit slut? Vad kan du, jag, vi tillsammans göra för att hitta ljusare nyanser? Kom med och prata bort en stund över en kopp kaffe eller te. Vi träffas varannan måndag och pratar kring ett tema eller om allt mellan himmel och jord. Kom som du är och när det passar dig! Ingen förhandsanmälan behövs. Vi samlas i klubb–rummet i Olars kyrka, svenska sidan, varannan må kl. 13–15. Följande träffar 17.10, 31.10, 14.11 och 28.11. Välkommer! Mer info: Nina Wallenius, 050 432 4323, e–post nina.wallenius@evl.fi

GRANKULLA

To 6.10 kl.10–11: Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Fre 7.10 kl. 16: Filmkväll: med saft och popcorn för åk 6 i Klubb 97, Marlen Talus–Puzesh.
Anmälan ring till Maami, tfn 050–301 7467.

Kl. 19 Konsert: i Grankulla kyrka. På väg till Tokyo! Seppo Kimanen, cello och Marko Hilpo, piano. Fritt inträde, programblad 5e till Kyrkans Utlands–hjälp.
Lö 8.10 kl. 19 MYSIS–kväll: för unga vuxna i Sebastos.
Sö 9.10 kl. 12 Högmässa: Mayvor Wärn–Rancken, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Grankulla kammarkör GÖR medverkar. Kyrkkaffe i övre salen.
Må 10.10 kl. 18 Måla från hjärtat: i övre brasrummet. Akvarellmålning och samtal utgående från en bibeltext. För närmare information ring: Karin Nordberg, tfn 050–3436885.

Ti 11.10 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30– 11 Diakonimottagning: och brötdutdelning.
Kl. 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl. 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen. Pilgrimsvandring till Nidaros, Pippi Colander och Tage Lampén. Daghemmet Grankotten medverkar med sång.
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.
Kl. 18.30 Under ytan: grupp för ungdomar i Klubb 97, Marlen Talus–Puzesh och Ulrik Sandell.
On 12.10 kl. 13.30 Kyrkosyfoöreningen: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Psalmkväll: i kyrkan. Vi sjunger från det nya psalmbokstället. Heli Peitsalo och Ulrik Sandell.
To 13.10 kl. 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Kl. 9–15 Ljusstöppning: inför kommande basar i kyrkans nedre sal. Välkommen med och stöp!

MUSIKANDAKT HELSINGFORS

Hymner och koraler i Olaus Petri

Den 8.10 klockan 18.00 blir det musikandakt med Mari–atema i Olaus Petrikyrkan i Helsingfors. **Nina Fogelberg** sjunger **Kaj–Erik Gustafssons** musik för sopran och orgel, samt gregorianska hymner och folkliga koraler a cappella. Kaj–Erik Gustafsson spelar sin fantasi över **Ramus virens olivarum**. Hans vokala produktion presenteras mångsidigt med bl a koralmotetten *Maria, Herrens moder*, en nybe–arbetning för sopran av hymnen *Tyst, likt dagg som faller, Gammal Fäbodpsalm* i en nyversion för sång och orgel, och den andliga konserten *Laudate* för sopran och orgel.

Lö 15.10 Kvinnobrunch i Metodistkyrkan kl. 10.30–12.30:

Gästtalar: Leena Lehtinen, TM, präst i ev.luth. kyrkan, författare och poet. Hon har arbetat som sjukhusteolog, och jobbat för Agape Europe i 33 länder.
Anmälan: catherine.granlund@evl.fi eller tfn 050–439 3208, mayvor.rancken@gmail.com
28–30.10 Retreat på Snoan med Kent Danielsson ”I tystnaden föds levande ord”: Pris 80 € (160 € för andra än församlingens medlemmar). Anmälan före 18.10 till församlingens kansli 09 5123722.

KYRKSLÄTT

Billiard & Chill för ungdomar i åk 7 och äldre: onsdagar kl. 15–17 på Hörnan
Effa på Lyan för åk 3–4: fredagar kl. 13–16 Prästgårdsbacken 2. Info: Janne Strömberg, 0400 828 547.

Högmässa i klarspråk: sö 9.10 kl. 10 i Kyrkslätt kyrka. Speciellt inbjuds utvecklings–hämjade personer. Kaveriklubben deltar.

Högmässa: sö 9.10 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Höglund, Joki.
Söndagskolan startar: sö 9.10 i samband med högmässan. Barnen går efter ca 10 minuter med söndagskollärarna till Hörnan (Sockenstugustigen 3) varifrån de avhämtas efter högmässans slut.

Kyrkoherdeämbetet stängt: 12–13.10 pga. personalutbildning.
Kyrkoherdeämbetet öppet må–to kl. 9–15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslatts-svenska.fi

TAMMERFORS

Sö 9.10: Högmässa kl 11 i SvH, Kim Rantala, Paula Sirén
Ti 11.10: Mammor, pappor och barn kl 10–12 i SvG
Ti 11.10: Tisdagsklubben kl 13.30–15.30 SvG
Ons 12.10: Diakonikretsen kl 13 i SvH, Gästhavn Rödhavn, lotsstation i Lemland. Ann–Sofi Stigell
Ons 12.10: A–män bastukväll i Ilkko kl 18.30, skjuts kl 18 från Gamla kyrkan.

VANDA

Barnens kyrkostund: fre. 7.10 kl. 9.30–10 i S:t Martins kapell.
Veckomässa: fre. 7.10 kl. 14 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28. A. Paa–vola, A. Ekberg.
Promenad: med Folkhälsans seniorer 8.10 kl. 14, Vallmovägen 28. Kom med i gruppen som går ut med Folkhälsans seniorer, månadens andra lö kl. 14. Anmäl ditt intresse till Heidi Salminen 050 3301828.
Freds Vandring: lö. 8.10.2016 kl. 14 Björkby, torget.
Högmässa: sö. 9.10 kl. 10 i S:t Lars kapell. K. Andersson, A. Ekberg.
Mässa i Taizéanda: sö. 9.10 kl. 12 i S:t Martins kapell. K. Andersson, A. Ekberg.
Familjecafé: tis. 11.10 kl. 9:15–12 i Bagarstugan. Kontaktperson: Elna Kuosa tel. 050 545 5031 och Anu Paavola tel. 050 544 2671.
S:t Martins diakoni- och pensionärs-

krets: möte tisdag 11.10 kl. 12.30. Diskussion kring gamla föremål – ta med dig ett! Strömfärvägen 1.

ViAnda–kören: övar ons. 12.10 kl. 12 på Helsinggård, Konungsvägen 2.

Ungdomskväll: ons. 12.10 kl. 18 i Bagarstugan.

De vackraste andliga sångerna: ons. 12.10 kl. 14:15 i Folkhälsanhuset, Vallmov. 28. A. Ekberg.

Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan to 13.10 kl. 9.30 –12 i klubbutrymmet i Myrbacka, Strömfärv. 13.

Höstlovsutfärd 20.10: För barn, ungdom och familjer till äventyrsbadet Caribia i Åbo, start kl. 9 från Dickursby kyrka, Stationsv. 12. Församlingen står för transporten men inträdesavgiften till Caribia betalar var och en själva. Anmälan senast 10.10 till alexandra.blomqvist@evl.fi

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Höstkonsert: lö 8.10 kl. 17 i Ekenäs kyrka. Lyngby kammerkor, dir. Frank Sylvan och Västnyländska kammarkören, dir. N. Burgmann. Program 10 €.
Högmässa/gudstjänst sö 9.10: Kl. 10 Ekenäs kyrka, Wilman, Nygård. Kl. 12 Snappertuna kyrka, Wilman, Nygård. Kl. 18 Bromarvs kyrka KVM, Westerholm, Burgmann.
Psalm- & diktafont: sö 9.10 kl. 16 i Tennala FH kring Viola Renvalls texter. M. Cleve, N. Burgmann. Servering.
Gospelvis – konsert: lö 15.10 kl. 16 i Ekenäs kyrka. South Point Gospel, dir. Roland Näse. Program 10 €.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Tiornas fest: lö 8.10 kl 15 i församlingshemmet för alla som fyller/har fyllt 10 år i år. Ingen förhandsanmälan, eventuella matallergier meddelas till inga. kansli@evl.fi eller tel. 09–2219 030.
Högmässa: sö 9.10 kl 10 i Degerby kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann. Kaffe på Rosenberg.
Bibelgrupp: må 10.10 kl 18.30 i Prästgården. Hellsten.
Syfoöreningen: ons. 12.10 kl 14 i Prästgården. Björklöv.
Familjecafé: to 13.10 kl 9.30–12 i församlingshemmets källarvåning. Högström, Eklund, Lindström.

KARIS–POJO

Andakt, To 6.10: kl. 12.45 i Mariahemmet, Pojo.
Högmässa/Gudstjänst, Sö 9.10: kl. 10 i S:ta Maria kyrka, Pojo. kl. 12 i S:ta Katarina kyrka, Karis.
Morgonmässa, On 12.10: kl. 8.30 i Lärkulla kapell.
Kvällsmässa med Taizésånger; To 13.10: kl. 19 i Svartå kyrka. Katarina Singers medverkar.
Mera info: www.karis–pojoforsamling.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

KP
KYRKPRESSEN

Med en annons når du hela Svenskfinland.
Spara psalmgi och pengar!

Kontakta våra annonsförsäljare:

Robin Norrbräck 044 027 0293, **Jonny Åstrand** 050 092 4528

Eller via e–post: annons@kyrkpressen.fi

Annonsoinfo på www.kyrkpressen.fi

**BOENDE FÖR ÄLDRE
I HELSINGFORS**

Blomsterfonden, Kottby
Tfn 044 333 1628
Brummerska hemmet, Baggböle
Tfn 040 749 4194
Kristinagården, Haga
Tfn 050 575 88 99
Seniorhemmet, Brunakärr
Tfn 050 400 2078
Silviahemmet, Haga
Tfn 044 722 4567
www.folkhalsan.fi/bo
folkhälsan

**ARVS- OCH
FAMILJEJURIDIK**

Bouppteckningar, arvskiften,
testamenten m.m.

Aktia Bank Abp
Private Banking
Juridiska tjänster
Helsingfors, tfn 010 247 6313*
Vasa, tfn 010 247 5185*

*Via fast linje 8,35 cent/samtal + 6,00 cent/min., från
mobiltelefon 8,35 cent/samtal + 17,17 cent/min.

Aktia**Bågar från 50 €**

Ögonläkare hos oss!
Beställ tid!

NYKAABI SYNCENTER
Topeliusespl. 12, tel. 06-722 0770
öppet: må-fre 10-17

**STENHUGGERI
LEVANDER**

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

**EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET**
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

MARKNAD**ÖNSKAS HYRA**

Flicka, 20. Snart utexaminerad
idrottsinstruktör som söker
lägenhet (1r-2r) i Helsingfors,
max hyra 550 euro. (Går att
diskuteras!) Är rökfri och med
mig flyttar en liten hund. Kon-
takt: 0405352161

UTHYRES

2r+k/kv+br 49kvm
Gröndal/Källstrand 5km från
Sello. Vid strand! Måste ses!
Hyra 750€/mån+el+vatten.
Tel: 0505111864/Kenneth

Text; Etta i Karis Centrum,
hyra 450 e/mån därtill vatten
och el/hyresgaranti
tel. 0400 660 254

1r.+kokv 27 m2 uthyres i
Ekenäs Prästängsgatan
11--13 tel. 0400646398

LOCUS

www.locus.fi

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha föll
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

Böcker i nätet **allkristet.fi**
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Med omtanke och värdighet
ombesörjer vi allt i samband med begravningar

**ENEBERGS
BEGRAVNINGSBYRÅ**

Strandgatan 2, Mariehamn
Tel 19 028 Jour 24 h
www.enebergs.ax

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

**BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab**

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

**Werthmanns begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy**

Fullständig begravningservice
- med omtanke och erfarenhet från 1912

Karis Hangö Ekenäs Ingå, Sjundeå
Köpmansg. 18 Bulevarden 9 Gustav Wasa g.14
Tel.019-232186 Tel.019-2482059 Tel.019-2413261 Tel.019-232186

www.werthmanns.com Dejour 24 h 0400-473391

Vi hjälper i sorgen.

JOUR
DYGNET RUNT
050 34 71555

HELSINGFORS
BERGHÅLL 010 76 66500
FORUM 010 76 66620
MALM 010 76 66630
ÖSTRA CENTRUM 010 76 66590
TÖLÖ 010 76 66530
ESBO
ALBERGA 010 76 66610
ESBOVIKEN 010 76 66640
HAGALUND 010 76 66570

VANDA
DICKURSBY 010 76 66560
MYRBACKA 010 76 66600
HYVINGE 010 76 66580
KERVO 010 76 66550

Samtalspris 0,0835 €/
samtal + 0,1209 €/min

hok-elannonhautaupalvelu.fi hok-elannonlakipalvelu.fi

Byggnadsarbeten**BYGGFIX**

Utför även dränerings- och
regnvattensarbeten för byggnader

Bygg.ing. Ulf Österback
0400-867 368 www.byggfix.fi

INKAST PATRICK WINGREN**Att inte söka sitt**

DET ÄR synd om människan. Vi gör
så ofta det vi innerst inne inte vill,
och har så svårt att göra annorlunda.

Löftet om villkorlös nåd och
fullkomlig förlåtelse är någonting
alldeles oerhört. Det är något jag
aldrig kommer att förstå, något
mitt rationella jag angriper med alla tänkbara
medel. Vilsen efter skuggboxningen återvän-
der jag till tryggheten hos barnet i mig som
inte förstår annat än att någon bryr sig, vill
mig väl, älskar.

KRISTENDOMEN VERKAR ibland nästan vilja söka pa-
tent på kärlek. Det är ett fåfängt försök, för kär-
leken är så mycket större än kristendomen. När
kärlek omsätts i handling blir de yttre omstän-
digheterna helt oväsentliga.

En kärleksfull handling utförd av en troende
kristen har inget speciellt gyllene skimmer över
sig som skulle särskilja den från en identisk hand-
ling utförd av en icke-kristen individ. Båda hand-
lingarna uppfyller de kristnas himmelske faders
vilja i samma grad och borde bejublas av troen-
de kristna, inte rangordnas.

Trygga i förlåtelsen uppmuntras vi att älska -
inte på det sätt vi själva kan förmå, utan så som
vi själva är älskade. Åter en gång det oerhörda,
det som inte kan förstås: genom att låta oss äls-
kas just sådana som vi är - med allt det bråte vi
knappast ens själva vågar kännas vid - kan vi
lära känna kärleken, vila trygga i dess obändi-
ga aktivitet.

DET FINNS INTE goda eller on-
da människor, godhet och
ondska finns inom oss alla.
Man behöver inte gå längre
än till en sandlåda där barn
leker för att inse att män-
niskan till naturen är kom-
plex sammansatt. Som liten
pojke hade jag dåligt sam-
vete när jag lät mig svepas
med av inre mörka ström-
mar, och som vuxen kan jag
inte annat än konstatera att
kampen fortgår.

När människan bedövas
och tillåter sig att föras av
ondska blir människan
omänsklig, förmögen att
utföra de mest monstros-
sa, bestialiska handlingar.
Därför är passivitet så oerhört farlig. Det on-
da inom söker efter att ta över, och fyller för-
rädiskt diskret det tomrum som likgiltighe-
ten skapar.

KÄRLEKEN VILL. Den vill inget något ont, den orkar
vänta med obeskrivligt långt tålamod, men den
är aldrig någonsin passiv.

Det gäller att spjärna emot, vare sig man är kris-
ten, jude, muslim, homosexuell, heterosexuell,
troende, ateist, rik, fattig, livstrött eller fylld av
energi. Oberoende av tro, sexuell läggning, et-
nicitet, samhällsställning, livsöde eller ålder så
kräver kampen mot ondska aktivitet. Och den
enda aktiva kraft som kan bryta arm med ond-
ska är kärlek.

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv
musiker från Jakobstad.

**”Oberoende
av tro, sexuell
läggning, etni-
citet, samhälls-
ställning, livsöde
eller ålder så
kräver kampen
mot ondska
aktivitet.”**

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt
för redaktionens bruk även adress och telefonnummer.
Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.
Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redak-
tionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.
Insänd text returneras inte.

TRO KÄRLEK

Vad Luther lärde

Fick Kyrkpressen (nr 38/2016) med posten i dag. Läste på sidorna 4–5 om, vad Carl-Henrik Grenholm (som är min vän), Micaela Röman och Björn Vikström säger om Luthers lära och teologi inför jubileumsåret 2017 (Luther 2017, 500 år reformation). Björn Vikström svarade på frågan, vad lutheraner egentligen "tror på". Jag skulle vilja förklara kort, vad Luther egentligen lärde. Hans säger, enligt Bibeln, till oss: Som kristna lever vi i tro och kärlek till nästan (dessa två viktiga ord finns i vår tro). Genom tron i evangeliet och Kristus är vi Guds älskade barn och behöver inte ge-

"En kristen är samtidigt genom tron ett fritt Guds barn och i kärleken sin nästas tjänstvilligaste tjänare."

nom egna goda gärningar för tjäna vår frälsning, men denna frälsande tro skapar kärleken till nästan och dess goda gärningar mot våra (lidande) medmänniskor. En äkta kristen gör fritt/frälst genom tron trons goda gärningar genom kärleken (han/hon är på sitt sätt Kristus för sin nästa, följer

Kristi föredöme, när vår Frälsare tjänade oss), men han/hon gör detta med ett glatt och fritt hjärta som ett fritt (i sitt hjärta) Guds barn. Ett gott träd (en troende kristen som gren i vinstocken Kristus) bär trons och kärlekens goda frukter. Alltså: En kristen (lutheran) är samtidigt genom tron ett fritt Guds barn och i kärleken sin nästas tjänstvilligaste tjänare. Tron och kärleken hör samman på detta sätt i våra liv enligt Luthers lära och teologi.

Önskar ett välsignat jubelår,

OSSI KETTUNEN
TD, Sverige

ÄRKEBISKOP FELTOLKAD

Vargar?

I artikeln i KP 29.9 om boken som Gustav Björkstrand skrivit om John Vikström talar det om att ärkebiskopen lämnats ensam åt "vargarna" och att han fick så gott som obefintligt stöd av sina biskopskolleger samt att han varit ensam i en fråga. Det var obehagligt att läsa detta eftersom vargarna antagligen syftade på dem som ibland föraktfullt kallas konservativa. Dessutom är det beklämmande, för det ser ut som om ärkebiskopen ansett att han ensam bland alla biskopar

förstått Skriften rätt. Undra på om han anklagats för irrlära! Om kristna anser att en ledare avviker från Bibelns lära skall de naturligtvis försöka göra något åt saken. Bibeln skall vara kyrkans rättesnöre och det är Guds vilja vi skall söka och böja oss för. Alla har sin fulla rätt att komma till andra slutsatser än en ärkebiskop i sina studier av Bibelns texter, utan att skymfas som varg.

Vargen är en bild av en falsk profet och annat negativt i Nya testamentet.

Det är verkligen oerhört att kalla allvarliga kristna för vargar. Jesus varnar och säger "Akta er för de falska profeterna, som kommer till er förklädda till får men i sitt inre är rovlösta vargar. På deras frukt skall ni känna igen dem". I snart femtio år har jag rört mig i kristna sammanhang och kunnat konstatera, att det är dem som håller sig till Ordet som man kan lita på.

REGINA KREANDER
Grankulla

HOMOSEXUALITET LAGEN

Rätt att döma kärlek?

Gun-May Cedergren skriver i KP 39 om äktenskapet samt dess form och gränser. Jag skulle vilja på grund av G-MC:s resonemang komma med följande frågor. Dessa frågor ställer jag speciellt för att jag läst vidare i Romarbrevet. Var ser G-MC den sanning vilken en homosexuell person bär om sig själv som Guds skapelse? När vi alla är Guds barn och ingår i Hans skapelse, vill jag ytterligare fråga: Var ser G-MC en homosexuell persons kompanjon då Gud i sin skapelseakt ville att människan inte skulle behöva vara ensam? Denna fråga är säkert berättigad då G-MC i sin text tycks vilja att

"Kan en människa då avvisa en kärleksbetygelse som han/hon får från en annan person bara på grund av lagens bestämmelser?"

ingen av oss hade en speciell kompanjon under sin livsvandring. Resonemanget leder obönhörligen till frågan: Vad skulle G-MC göra om hon vore homosexuell? Bäst vore väl att inte utgå från lagens bestämmelser som ens vilja utan hellre göra det kärleksfulla av sin egen vilja.

Kan en människa då avvisa en kärleksbetygelse som han/hon får från en annan person bara på grund av lagens bestämmelser? Vore inte sådant just tanklöst, tro-löst, kärlekslöst, hjärtlöst? Här kommer Paulus med sin poäng om goda/onda gärningar. Detta har ingenting med äktenskapets form eller gränser att göra. Vi hör alla till de fallna. I Romarbrevet fem första kapitel tycks Paulus säga oss att dömandet av kärlek är en dom över ens egen kärlekslöshet.

JOHAN BRANDT T. GREVNÄS
Åbo

FRIHET SEXUALITET

Låt ingen lägga slavoket på er

"Kön gör inte någon skillnad. Du är en broder, hur kvinna du än är."

Gott och väl att Gun-May Cedergren tar upp Romarbrevet i sin argumentation 29.9 om vad som är och inte är "mot naturen". Märk väl, Gun-May, att begreppet "para physion" senare i samma Romarbrev 12, används om Guds mirakel med olivträdet och dess grenar, då Gud själv "inympar" en vildolivgren i ett "äkta" träd. Det uttrycker Guds vilja, intention och akt. Likaså, i Rom. 1: 18-32 med omnejd är det Gud själv som tar bort människornas heterosexuella lidelser, som ett straff för uttryckligen heterosexuella personers gudstjänstutövning i de hednakristna församlingarna i Rom, som börjat spegla den romerska kulturen att utöva fruktbarhetsriter som sin liturgi, dyrka djur och människor istället för Gud. Romarbrevets varning är åt dig Gun-May, åt er heteron som gör heterosexualiteten till något av en tillbedjan i er kamp mot sexuell mångfaldskärlek. Inte primärt åt oss som räknar oss som regnbågsfolk. Se över era heterosexuella praktiker, sätt inte fruktbarheten, kopulationen och reproduktionen främst i er kristendomsutövning, i vad som är anständigt inför Guds ansikte.

Vad ska vi då alla sätta främst? Jo, åter igen tack Cedergren! Du ger stället som använts för att upphäva slaveri, apartheid, de evangelikalas bibeltolkningar under Kennedytidens amerikanska rasism om det perverterade och "mot naturen" i sällskapande och äktenskap mellan vit och svart och, sist men inte minst, för att hålla kvinnan nere i hemmet och samhället och mannen i en överhetsposition både sexuellt och politiskt.

"Här är icke längre jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna, alla är ni ett i Kristus Jesus" (Gal. 3:28).

Vidare talar Paulus som du också påpekar om "bröder". Menande oss alla kristna. Kön gör inte någon skillnad. Du är en broder, hur kvinna du än är. Han påminner oss att vi inte är "barn till en slavinna utan till den fria kvinnan, till den frihet har Kristus befriat oss, stå därför fasta, och låt ingen lägga på er slavoket igen" (Gal. 4:31-5:1).

Att fördöma sin medmänn-

niskas rättfärdiga sexualitet bara för att den representerar mångfald, är ett slavoket och något som aktivt utövas av Aito Avioliittos propagandamaskiner. Att fördöma allas rätt till frihet och broderskap, oberoende av ras, är ett slavoket, en slags nazism och definitivt rasism. Det är att göra sig till övermänniska och sin broder till undermänniska. Att fördöma "den fria kvinnans" jämställdhet med mannen, i allt från predikstol till sänghalmen, är ett slavoket. Att använda bibeltexter för att förtrycka andra är inte bara ett ok som drabbar din medmänniska. Det gör utövaren till en slav under kärlekslösheten. Men den ska förgås. Det enda som består, det enda som inte är en ekande brons och en skrällande cymbal när det kommer till kriterier - eller ska vi säga till Kristus? - är kärleken.

MONIKA PENSAR
RegnbågsMissionen

ÄKTENSKAPSLAG DOMEDAG

Fel beslut ger konsekvenser

Den nya äktenskapslagen som legaliserar samkönade äktenskap har godkänts i riksdagen efter medborgarinitiativet som under-tecknades av 166 891 personer. Ett nytt medborgarinitiativ som vill bevara äktenskaps status oförändrat lämnades senare in och under-tecknades av 106 000. Också detta initiativ skall behandlas i riksdagen.

Diskussionerna för och emot har pågått under en lång tid. Nu är det dags att fatta ett beslut. Min uppfattning är att fel beslut har mycket allvarliga konsekvenser.

Vår Herre syns vara av samma mening, att döma av följande profetiska ord som en vän och arbetskamrat fick och delgav mig. Jag sänder in den på svenska med hans tillåtelse.

"Finlands folk, ni står vid stranden av tidens ström för att gå över den."

I profetian hänvisas till Josuabokens kap 3:15-17, där det berättas om Israels barns övergång av floden Jordan in i det förlovade landet. Prästerna steg ned i Jordan med arken och lagens tavlor i den. Flodens vatten dämades upp ovanför övergångsstället och folket gick över på torr mark.

Profetian löd:

"Om prästerna stigit ned i strömmen utan stentavlorna med buden i förbundsarken, hade strömmen inte stannat upp. I sig själva förmäddes prästerna och arken ingenting.

Finlands folk, ni står vid stranden av tidens ström för att gå över den. Vill ni gå över den med Mitt ord eller utan det? Lyssnar ni till Mitt ord eller till dem som har satt sig över Mitt ord och gjort människan till gud?

I Mitt ord har Jag givit löftena om frälsning. Jag håller översvämningen utanför ert lands gränser tills ni har gjort ert val. Om ni håller fast vid mitt ord, skall Jag hindra översvämningen att dränka er, men om ni överger Mitt ord, tar Jag min hand ifrån er. Då kommer den anarki och det kaos som svämmar över utanför era gränser att komma över ert land. Gör nu ert val!"

ULF EMELEUS
Pastor, Helsingfors/Borgå

MILJÖ ANSVAR

Tarja Halonen: "Gör bättring"

President Tarja Halonen tog bland annat upp frågan om människans ansvar för naturen då hon talade till prästerna i Åbo ärkestift förra veckan. På ärkebiskop Kari Mäkinens konstaterande att

han och många med honom lever i en konstant konflikt mellan den egna livsstilen och hur denna påverkar miljön svarade Halonen: "Gör bättring."

Hon berättade också att hon trädde in i kyrkan på nytt efter sina tolv år som presi-

dent. 30 år tidigare hade hon gått ur evangelisk-lutherska kyrkan, på grund av den atmosfär som rådde i kyrkan när det gällde kvinnliga präster och sexuella minoriteter.

"Men i min relation till Gud hade jag ingen paus", sa Halonen.

STAT MORAL

"Problemet är snarare att inte fler människor tillhör gemenskaper präglade av moraliska värderingar."

Joel Halldorf i Dagen gällande svenska politikens oro över religiösa minoriteter i landet.

KÄRLEK TEOLOGI

Tänk om!

"Men i luthersk teologi brukar vi betona att kärleken kräver att vi beaktar situationen och inte enbart förlita oss på regler. [...] Därför menar jag att det inte borde vara omöjligt för oss som lutherska teologer och luthersk kyrka att också kunna tänka att si-

tuationen har förändrats. Vi lever år 2016 och inte för 500 år sedan på Luthers tid. Inte heller lever vi för 2 000 år sedan på Paulus tid eller för 3 000 år sedan under Mose lag."

Björn Vikström i HBL om kyrkans hållning till sexuella minoriteter.

Alla har inte råd med läger

Unga handikappade som är äldre än 25 år riskerar gå miste om årets höjdpunkt, sommarlägret, då bidragsgivare slagit fast en åldergräns.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

– Styrelsen till en stor bidragsgivande stiftelse har preciserat den tidigare ludiga formuleringen ”barn och unga” till att gälla unga under 25 år, säger **Ralph Ström** i Nykarleby. Det betyder att de som är 25 år men ändå uppfattas som unga måste betala fullt pris för sommarlägret.

Ström sitter med i förbundsfullmäktige för DUV, de utvecklingsstördas väl och i handikapprådet i Nykarleby. Från de positionerna har han noterat att alla inte har råd att delta i lägren.

– I vårt närområde hade vi i år några fall där 25 år fyllda uteblev från lägret på grund av lägeravgiften. I Svenskfinland minskade antalet sommarläger från tolv till tio i år.

En veckas läger kostar 800 euro. Tidigare har alla som kallats barn och unga betalat ett subventionerat pris på mellan 200 och 300 euro. Numera betalar bara de som är under 25 år det priset.

– Deras egen pension går till mat och boende så de kan inte betala avgiften själva. Avgiften faller då vanligtvis på föräldrarna, och alla familjer har inte råd med den, säger Ström.

Ett av de populärastse läg-

RALPH STRÖM bekymrar sig över unga handikappade som inte har råd att delta i föreningen DUV:s sommarläger.

ren är sommarlägret i Pörkenäs. Men förbundet har också ordnat läger bland annat i Kalajoki och på Trullön i Karleby.

– Att få känna samhörighet med andra är viktigt.

Ralph Ström har förstärkt för att åldergränsen måste dras någonstans.

– Men klienterna är inte vuxna fast de fyllt 25. Just i den åldern som börjar de skapa sig ett eget liv och stå på egna ben.

”Suverän tanke”

Men när en aktör drar sig ur träder en ny välgörare in. Lions damsektion i Nykarleby, Älvorna, sökte ett nytt lokalt insamlingsmål för sin välgörenhetskonsert.

– **Christina Simons** tog kontakt med mig, säger Ström. Reslutatet blev att lägerverksamheten får stöd från de medel som kyrkokonserten den 8 oktober inbringar.

– Jag tycker att deras tan-

ke är suverän, säger Ström.

Eftersom lägeravgiften för en veckas läger är så pass hög tror han ändå inte att man kommer att utträta några stordåd med pengar man får in.

– Beroende på lägerdeltagarnas handikapp behövs ett stort antal assistenter och ledare.

Den dragna åldergränsen drabbar ungdomarna över hela Svenskfinland, inte bara i Nykarleby.

– Många kommuner har dessutom dragit åt svängremmen och minskat på sina bidrag till DUV. Bland de andra traditionella bidragsgivarna ser man också en tendens att hellre vilja stöda projekt och låta föreningarna stå för de årligt återkommande evenemangen.

Ström påpekar dock att Nykarleby inte är en av de kommuner som dragit ned på bidraget.

På konserten i Nykarleby kyrka den 8 oktober klockan 18 medverkar Church Hills Boys, Håkan Streng, Nykarleby damkör, Heléne Nyberg och Nykarleby manskör. Intäkterna delas mellan den nationella insamlingsmålet **Stöd de unga till självständighet** och det lokala målet, att stöda dem som inte har ekonomisk möjlighet att delta i DUV:s lägerverksamhet.

Den nyinflyttade prästen försöker låta upp stämningen vid begravningskaffet: Hur säger ni egentligen här byn, ”jag dog” eller ”jag dödde”?

kuriren

–tidningen för Dig!

Prenumerera på den populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. Inspirerande och trevlig läsning för hela familjen direkt hem i din brevlåda!

Kan sändas ofrankerat inom Norden
Kuriren betalar portot

JA TACK!

JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN

för resten av år 2016 och hela året 2017 för 85 € (inom Norden).

Tre (3) provnummer för endast 15 euro.

Ett halvt år för endast 44 euro.

JAG DELTAR I KURIRENS UTLOTTNING AV TRE PRESENTKORT TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN _____

ADRESS _____

_____ TEL. _____

SÄND RÅKNINGEN TILL:

NAMN _____

ADRESS _____

_____ TEL. _____

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

VI LOTTAR UT TRE PRESENTKORT

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Skicka in kupongen senast 30.11.2016.

Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utlottningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2016